درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	Ղր.
» » »	վեցամսեայ	70	»
» » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	60	Ֆրանք
» » »	վեցամսեայ	30	»

Դրամի փոխարէն փոստի թուղթ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փոխ 100 դրուշի հաշուով:

[illegible]

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատան:

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ
ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՍԱԿԱՑՈՅՑԸ

Մանօթ իրողութիւն մըն է որ բուն պատերազմը այսօր աւելի տնտեսական գետնի վրայ տեղի կ'ունենայ զանազան ազգերու միջեւ: Վաճառականութեան, ճարտարարուեստի և երկրագործութեան շահերն են որ մրցակից պետութեանց ուշն և ուշքը գրաւած են և նոյն իսկ զինուորական ուժերն ու սպառազինութիւնները այդ երրեակ շահերու ի նպաստ կը գործածուին բոլոր քաղաքակիրթ երկիրներու մէջ:

Գերմանիա, որ իր քաղաքական միութիւնը իրագործելէ ի վեր երկրին տնտեսական յառաջդիմութիւնը ըրած է կէտ նպատակի, մանաւանդ այս վերջին տարիներս, աշխարհիս զանազան մասերուն մէջ պատուի բարձրացած մաքսապաշտպանութեան դրութեան սկսած է հետեւիլ: Ահա տնտեսագիտական առողջ սկզբունքներու տեսակէտով դատապարտելի այդ դրութեան շնորհիւ, Գերմանիա իր ճարտարարուեստին արհեստական մղում և բարգաւաճում մը տուած է, բարգաւաճում որ գուցէ նոյնքան ընդարձակ և մանաւանդ տեւական ըլլար, եթէ ազատ փոխանակութեան վարդապետութիւնը ի պատուի մնար Գերմանիոյ մէջ ալ, ինչպէս յԱնգլիա:

Բայց ինչպէս որ ամէն արհեստական, մանաւանդ առեւտրական ազատութիւն կաշկանդող միջոց, վերջ ի վերջոյ, աղէտաբեր կ'ըլլայ այն շահուց համար որոնց ի նպաստ ձեռք առնուած է սակայն, ճարտարարուեստի յառաջդիմութիւնը ապահովելու համար Գերմանիոյ հետեւած պաշտպան դրութիւնը, այսինքն մաքսային բարձր տուրքերը, անել դժուարութեանց մատնած է գերմանական կառավարութիւնը:

Արդարեւ ձեռք առնուած բոլոր արհեստական միջոցները արտասովոր և անբնական զարկ մը տուած են գերմանական դրամատանց և ճարտարարուեստին, որով ահռելի տագնապի մը ենթարկուած են այս պահուս, նման այն պատանեկին՝ որ անխոհեմ և կանխահաս արբունքի մը ազդած վտանգաւոր տագնապին հետեւանօք կենաց և մահու մէջ կը տարուբերի:

Ի՞նչ է մաքսապաշտպան դրութեան հիմը, եթէ ոչ սպառողներուն ի վնաս ծանր տուրքեր հաստատել ներածելի բոլոր նիւթերուն վրայ, որպէսզի նոյն իսկ տեղային կլիմային, հողին և այլ պայմաններուն անյարմար արտադրութիւնները նպաստաւորուելով արհեստական կեանք մը ստանան: Թէեւ գերմանական կառավարութեան հետապնդած նպատակը շուտով իրականացաւ և բազմաթիւ գործարաններ հաստատուեցան կայսրութեան զանազան կողմերը, բայց ատոր հետեւանօք ժողովուրդին մեծամասնութեան բարօրութիւնը խանգարուեցաւ, զարդարանքին, հագուստին, և կահուստին վերաբերեալ իրեղէնները աւելի սուղ գիներով կարենալ ձեռք ձգելուն համար: Միւս կողմէ, ճարտարարուեստի արտադրութեանց արուեստական բարգաւաճումը թէեւ օտար մրցման դէմ ապահովապէս պաշտպանուած՝ մաքսային բարձր սակացոյցին շնորհիւ, ներքին անճողոպրելի մրցման մը դուռ բացաւ, մրցում որ մատուցման խնդրանքէն շատ առաջ ընթանալուն բնական հետեւութիւնն է:

Այսու հանդերձ, տնտեսական յանցանքներն ալ միւս մեղքերէն չեն տարբերիր· հաս մը գործողը մէկ մըն ալ պիտի գործէ անպատճառ: Եւ քանի որ երկրագործ ժողովուրդը որ ստուար թիւ մը կազմէ գերմանական կայսրութեան և ազդեցիկ դեր մը կը կատարէ Ռայխսթագին մէջ, տեսնելով այն օրականի բարձրացումը զոր ճարտարարուեստի գործաւորները յաջողած էին ստանալ ի նպաստ ճարտարարուեստի արտադրութեանց հաստատուած մաքսային բարձր սակացոյցներու շնորհիւ, լսելի ձայներով նմանօրինակ շնորհներ կը պահանջէին յօգուտ երկրագործական արտադրութեանց, գերմանական կառավարութիւնը պարտաւորուեցաւ նոր սակացոյց մը պատրաստել, որուն համեմատ, բոլոր հողային բերքերը, մանաւանդ արմտիք, ինչպէս ցորեն, գարի, հաճար, կորեկ, եգիպտացորեն, են.են., որոնցմէ մեծ քանակութեամբ կը ներածէ Գերմանիա, մաքսային ահռելի տուրքերու ենթարկուած են:

Անշուշտ գերմանական կառավարութիւնը ամէն ջանք ի գործ պիտի դնէ յաջողապէս խորտակելու համար այն ընդդիմութիւնը, որուն առարկայ կ'ըլլայ խնդրոյ նիւթ եղող սակացոյցը ժողովուրդին ստուար մեծամասնութեան կողմէ, որ չուզեր անշուշտ սուղ գիներ վճարել իր սնունդի ամենատարրական պէտքերուն համար: Բայց խնդիր է գիտնալ թէ երբ ամէն արուեստական միջոցի հետեւանքը եղող տագնապը գայ յաջորդել այն առժամանակեայ յաջողութեան, զոր երկրագործ դասն ալ պիտի վայելէ առժամապէս ճարտարարուեստի գործաւորներուն պէս, տնտեսական տագնապը աւելի ծանր հանգամանք մը չը՞ պիտի ստանայ ի Գերմանիա: Եւ այն սակացոյցի բարձրացումները՝ զորս օտար պետ. ի պատասխանի գերման սակացոյցին, կը պատրաստեն գերմանական արդիւնքներու ներածման դէմ, այդ կացութիւնը չե՞ն կրնար ալ աւելի վատթարացնել:

Ապառնը կը տեսնէ:

ԶԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԿԱՐՆՈՅ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺՆԵՐԸ

(Շար. երէկի թիւէն եւ վերջ)

ԿԱՐԻՆ, 4 դեկտ. 1901

Լրագիրներու մէջ արդէն ասկէ առաջ բաւական ընդարձակ տեղեկութիւններ հրատարակուեցան Կարնոյ նոր երկրաշարժին մասին:

Ընթերցողները համեմատութեան դնելով հին ու նոր երկրաշարժներու նկարագրութիւնները, կրնան բացորոշ եզրակացութիւններու յանգիլ: Մխիթարական է մասնաւորապէս այն պարագան որ երկրաշարժներու առաջին ցնցումները գլխաւորաբար աւեր գործած, իսկ վերջինները համեմատաբար անհետեւանք մնացած են:

Հետեւաբար, անցեալին փորձառութեամբ կարելի է ըսել թէ դեռ եւս շարունակող երկրաշարժի այս ցնցումներէն պէտք չէ այնքան վախնալ:

Հոկտ. 19ին սկսած ցնցումները ցարդ կը շարունակուին՝ ընդհանրապէս մեղմ կերպով: Նոյեմ. 17ին, գիշերուան ժամը 10.45ին և նոյեմ. 30ին երեկոյեան դէմ, ժամը 10.50ին բաւական ուժգին ցնցումներ տեղի ունեցան թէեւ, սակայն անվնաս կերպով: Գէշն այն է որ ժողովուրդը այս շարունակական ցնցումներու հետեւանօք չէ կրնար հանգարտ սրտով տուն վերադառնալ կամ իրենց գործով զբաղիլ: Տուներու վերնայարկերը տակաւին անբնակելի են: Դուրսը շատեր վրաններու տակ տաղաւարներու մէջ կը բնակին տակաւին: Կան խեղճ ու թշուառ ընտանիքներ՝ որոնք ոչխարու նման գետնափոր տեղերու մէջ ամփոփուած մնացած են. քիչ մը աւելի սրտոտ մարդիկ գետնայարկերու մէջ կ'ապրին:(*) Գերեզմանատան մէջ կսկծանքով տեսայ քանի մը ընտանիքներ, որոնք գերեզմաններու նմանող փոսերու մէջ ապաստանած էին. կենդանի մեռելներ էին անոնք: Ապահովաբար կարելի է ըսել թէ շարժի ցնցումները այնքան զոհեր չունեցան, որքան գետնի խոնաւութիւնը, ցուրտն ու անձրեւները: Կարմրախտի զոհերուն թիւը արդէն շատ մեծ է: Տան մը մէջ մայր մը և իր երկու զաւակները մէկ շաբթուան մէջ թշուառութեան և կարմրախտի զոհ գացին: Կարնոյ սաստիկ ու կծու ցուրտին և մշուշապատ օդին ծանօթ եղողները միայն որոշ գաղափար կրնան կազմել թէ ինչ վիճակ կրնայ ունենալ այս պահուս Կարնեցին: Փայտի հանրածանօթ սղութիւնը մէկ կողմէն, բնակարաններու չգոյութիւնը միւս կողմէն, չքաւորութեան հետ ձեռք ձեռքի տուած, քանի՛ քանի՛ կեանքերու փճացման պատճառ չեն ըլլար: Եւ մտածել թէ այս ժողովուրդը իր ճակտին քրտինքով ապրիլ սիրող այն վեհանձն համայնքներէն է որ նպաստ խնդրելու համար ամօթ համարած է մինչեւ իր քաղաքէն դուրս դիմում ընել: Այլ այսօր, բնական այս աղէտը կը հարկադրէ դժբաղդ Կարնեցին, հակառակ իր զգացման, արցունքոտ աչքերով նպաստ խնդրելու անտէր աղքատներու նման:

Մենք վստահ ենք որ մեր այս վիճակին արգահատողներ ու կարեկիցներ չպիտի դադրին իրենց նպաստներն ղրկելէ, մինչ այն քաղցրիկ յոյսն ու ներքին գոհունակութիւնն ունենալով իրենց սրտին մէջ որ իրենց լումաները բազմաթիւ կեանքեր են որ պիտի փրկեն թշուառութեան ճիրաններէն և Ս. Եկեղեցիներու ու վարժարաններու վերանորոգութեան պիտի յատկացուին:

Երկրաշարժի զոհերուն թիւը, որ ի սկզբան 26 էր, ըստ պաշտօնական քննութեան, հիմա այդ թուոյն վրայ քանի մը տասնեակ ալ աւելցած են՝ անձրեւներու և նոր ցնցումներու հետեւանօք՝ տեղի ունեցած փլուզումներու պատճառաւ:

Ստոյգ աղբիւրներէ կ'իմանանք թէ երկրաշարժի առաջին ցնցումներէն մեծապէս վնասուած է նաեւ քաղաքէս մէկ ու կէս ժամ դէպ արեւելք գտնուող Ս. Լուսաւորիչ վանքը: Վերաշինուած եկեղեցին և ուխտաւորներու սենեակներէն մէկ քանին այնքան վնասուած են որ ալ եւս կարելի չէ զայնս գործածել: Քաղաքիս Հայոց եկեղեցին և եկեղեցապատկան կալուածները վերանորոգելու կամ վերաշինելու համար քանի մը հազար ոսկիի անհրաժեշտ պէտքը այժմէն կը զգացուի: Բայց ուրիշ թաղերէ, Հէօլլիւկ, Տէմիր-Ապար և Զաւ-Ղարա թաղերն ալ մեծապէս վնասուած են. փլուզումներ ամէն կողմ: Միջնաբերդէն եւս ահագին զանգուածներ բաժնուած և Թէվրիզ դուռն կողմէն վար գլորուած են: Քաղաքապետութիւնը հետզհետէ վար առնել կուտայ Կարնոյ բոլոր այն շէնքերը, որոնց մէջ բնակիլ կարելի չէ ալ եւս և կամ որոնց վերնայարկերը իրենց խարխլած մասերով անցորդներուն վտանգ կը սպառնան: Լատինաց եկեղեցին ալ շատ վնասուած է: Ամենէն աւելի կարօտեալներուն նպաստներ կը բաշխուին: Կառավարական յանձնաժողովին ջանքերը գնահատման արժանի են: Սանասարեան վարժարանին մէջ 10 օրէ ի վեր դասախօսութիւնները վերսկսուած են. աշակերտաց հանգստութիւնը և առողջական վիճակը խիստ գոհացուցիչ են: Ազգ. միւս վարժարաններն ալ երէկ վերաբացուեցան հարկ եղած տեղւոյ [illegible] ընելէ յետոյ: Պետական և բողոքական ազգայնոց վարժարանները աւելի կանուխ վերաբացուած էին: Ի մօտոյ Փրէրներու վարժարաններն ալ կը վերաբացուին: Առեւտրականները քանի մը շաբթէ ի վեր գործի սկսած են: Կը յուսանք որ հետզհետէ իրաց նախկին վիճակը վերահաստատուի և ժողովուրդն սկսի ոգի առնել՝ երկրաշարժներու մեղմացմամբ և բարերարաց հոս հասնելիք նպաստներու շնորհիւ:

ԱՐՍԷՆ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ

(*) Խեղճ ու թշուառ բազմաթիւ ընտանիքներ որ առանց բնակարանի մնացած են, կառավարութեան կողմէ ուղարկուեցան մօտակայ գիւղերը՝ օրական 20 փր. ի նպաստ տրուելու պայմանաւ:

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ
ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

ՄԱՆՉԵՍԹՐ, 24 Դեկտ. 901

Կեդրոնական Եւրոպայի երկիրներէն Ռուսիոյ, Ֆրանսայի, Աւստրիոյ և Գերմանիոյ մէջ տարիէ մը ի վեր տիրող առեւտրական անգոհացուցիչ վիճակը կը շարունակէ տակաւին, աւելի կամ նուազ: Այս ընդհանուր տագնապի շրջանին մէջ ամենէն աւելի վնասուողը Գերմանիա եղաւ և կը շարունակէ ըլլալ տակաւին: Մեծ կամ փոքր դրամատուններու սնանկութիւնները, արհեստագործական բազմաթիւ հաստատութիւններու հաշիւներու կարգադրութիւններ (liquidation) և գործատանց դադարումները շփոթեցուցիչ արագութեամբ մը յաջորդեցին իրարու և գերման կայսրութեան մէկ ծայրէն միւսը երեւան եկաւ վիճակ մը, որ կատարեալ panic մըն էր: Մի միայն Պէրլինի մէջ ա՛յնքան գործարաններ ու վաճառատուններ փակուելու պարտաւորուեցան որ պաշտօնական տեղեկութեանց համաձայն, 30,000 իսկ անպաշտօն լուրերու նայելով 70էն 80,000 գործաւորներ դատարկապորտներ են այսօր, բանդատուած սլքակալու սալայատակներուն վրայ ա՛յն երկրին մայրաքաղաքին՝ որ դեռ հազիւ երեք տարիներ առաջ ճարտարարուեստի և վաճառականական յառաջդիմութեան շլացուցիչ աստիճանի մը հասած էր: Գերմանիոյ մէջ տիրող ներկայ տագնապին աննպաստ ազդեցութիւնը արդէն սկսած է զգացուիլ յիշեալներն հետ ամենէն աւելի առեւտրական յարաբերութիւններ ունեցող երկիրներուն մէջ, և այդ տեսակէտով երկրորդական կարեւորութիւն ունեցող երկիրներն ալ ուշ կամ կանուխ մասնակից պիտի ըլլան այդ հակահարուածին, իրենց չափով: Ներկայ տագնապին ամենէն գէշ հանգամանքը աս է, որ ո՛չ մէկ յոյս կայ տակաւին անոր քիչ ժամանակէն դադրելուն:

Գերմանական կառավարութեան ըրած ահագին ծախքերը բանակին և նաւատորմին համար՝ ամենուն ծանօթ են: Եւ սակայն երբ չինական դէպքերը ծագելով մէկ կողմէն Չինու հետ առեւտրական յարաբերութիւնները դադրեցան գրեթէ և միւս կողմէ չինական պատերազմին համար կառավարութիւնը ստիպուեցաւ ներքին փոխառութիւն մը երեւան հանել, հրապարակը ուժով ցնցում մը կրեց: Չինական արշաւախումբին բազմաթիւ ծախքերուն միացաւ նաեւ նաւատորմին համար եղած յաւելուածական ծախքերը: Աւելորդ է ըսել թէ առեւտուրին անկմամբ կառավարական հասոյթներն ալ մէկ կողմէն նուազիլ սկսան, և անտարակուսելի կերպով, այս տարուան ելմտացոյցը անցեալ տարուընէ շատ աւելի բաց մը պիտի ներկայացնէ:

Գերմանիոյ կառավարութիւնը հողատէրներու ազդեցութեան տակ (որոնք գերման զինուորականութեան ջիղն են և երկրակալութեան սկզբունքին ջատագովները ըլլալով, հակառակ են ընկերվարական ամէն շարժումներու) և հասոյթներու անմիջական յաւելումներու պէտքէն մղուած երեւան բերաւ մաքսային պաշտպանողական նոր սակացոյց մը որ երկրագործութիւնը և հասոյթները զարգացնելու բնութիւնը ունէր: Այդ նոր սակացոյցը հրատարակուեցաւ մէկ քանի ամիսներ առաջ և ամբողջ երկրին մէջ նմանը չտեսնուած գաղափարներու հակասութիւն մըն էր որ երեւան բերաւ: Անշուշտ երկրագործներու և հողատէրներու ուրախութիւնը չափ ու սահման չունէր, սակայն միւս կողմէ առեւտրական և արհեստագործական դասակարգերը վերջին ծայր դժգոհ մնացին և ասիկա կը բացատրուի շատ դիւրաւ: Ցորենի և ամէն երկրագործական բերքերու վրայ մաքսերու խոշոր բարձրացումներ ըլլալով՝ բնականաբար ապրուստը պիտի սղնայ և հետեւաբար ամբողջ Գերմանիոյ մէջ կա՛մ գործաւորներուն օրականները պիտի բարձրանան և կամ նուազ կարող գործաւորներ պիտի գործածուին, եթէ նոր սակացոյցը ընդունուի Ռայխսթագէն: Նոր սակացոյցին գործադրութեան դրուելուն անմիջական ազդեցութիւնը աս պիտի ըլլայ որ գերմանացի գործարանատէրները հում ապրանքները շատ սուղ պիտի գնեն, կամ շատ աւելի գործաւորավարձք վճարելու և կամ նուազ կարող գործաւորներ գործածելու պիտի ստիպուին (ամէնքն ալ մրցումի աննպաստ պայմաններ) և վերջապէս Գերմանիոյ համար կարելի պիտի ըլլայ միւս կառավարութեանց հետ կնքել ազգային ա՛յն տեսակ մաքսային նպաստաւոր պայմանագրութիւններ, որոնցմէ անհունապէս օգտուած է անցեալին մէջ:

Ներկայ տագնապին իբրեւ մէկ ուրիշ պատճառ պէտք է յիշել նաեւ ծայրայեղ շահադիտական գործառնութիւններ եւ արհեստագործական նոր ընկերութեանց հաստատման պէտք եղածէն շատ աւելի մարմաջ մը, մանաւանդ 1898-99էն ի վեր: Գերմանիոյ բարգաւաճումը այնքան նոր է դեռ որ ճարտարարուեստական խելայեղ ձեռներկութիւններ շատ անգամներ անհաստատ դրամագլուխներու վրայ հիմնուած էին: Գերմանացի գործարանատէրներ ա՛յնքան փափաքող էին ընդարձակելու արտաքին վաճառականութիւնը որ շատ անգամներ կը կնքէին ապրանքներու ա՛յն տեսակ պայմանագրութիւններ, որոնց արտադրած շահը գրեթէ ոչինչ էր: Ամեն արտադրելու և ծախելու այդ սկզբունքով էր անշուշտ որ բաղդատաբար շատ քիչ ժամանակամիջոցի մէջ ո՛չ միայն աշխարհի ամենէն մեծ հեռաւոր հրապարակներուն վրայ տեղաւորեցին իրենց ապրանքները, այլ նաեւ շատ մը տեղեր և շատ մը տեսակներու վրայ է՛ն առաջնակարգ վաճառականական և արհեստագործական երկիրներու դէմ հնչնուք պատճառող կասկածելի մրցողներ դարձան:

Գերմանացիներուն, գործարանատէրէն սկսեալ մինչեւ վաճառականի գրագիրը, մասնագիտական բարձր կրթութեամբ մը զինուած ըլլալը անժխտելի է բացարձակապէս, որոնք ամէն կերպով ի վիճակի են մաքառելու իրենց ամենէն աւելի հուժկու մրցակիցներուն դէմ:

Եւ սակայն, ինչպէս ըսինք, ծայրայեղ գործառնութիւններ, բոլորովին նոր հրապարակներու վերջին ծայր ազատամտութեամբ խոշոր վարկեր տալու, խնդրանքէն աւելի ապրանաց քանակներ արտադրելու և վերջապէս Թրանսվալի պատերազմին պատճառաւ ոսկիի արտադրութեան նուազումը եւայլն միանալով երեւան բերին ներկայ ցաւալի վիճակը՝ որ յայտնի չէ թէ տակաւին ե՞րբ վերջ պիտի գտնէ:

ՊԱՑԸՐ

ԲԱԲԵՐԴԻ ԳՈՐԾԵՐ

(Թղթակցութիւն «Արեւելք»ի)

ԲԱԲԵՐԴ, 5 Նոյեմ.

Յովհաննէս վարդապետ 1896էն գալով հինգ ու կէս տարի վերջ՝ ահա կ'երթայ. եթէ իր պաշտօնով օգտակար եղաւ, մենք վայելեցինք անոր օգուտները, իսկ եթէ վնասակար՝ դարձեալ մենք տուժեցինք նիւթապէս և բարոյապէս:

Աւելորդ է ըսել թէ անոնք՝ որ անոր փեշին կպած էին, այս մասին քանի պարգեւներ հանելու համար ապարդիւն ճիգեր թափեցին: Ինչ որ ալ ըլլայ, վերջապէս պատճառած վնասները դարմանելու հոգը մեզի թողած կը մեկնի ան: Անոր ստեղծած խառնաշփոթ կացութիւնը վարչական գործերու մէջ և կրթական քայքայուն դրութիւնը բարւոքել ու կանոնաւորել մեզի կ'իյնայ: Հետեւաբար, նախ քահանաներուն անկ է կարգ մը չարամիտներու՝ նորընտիր Տեղապահին նկատմամբ հասարակութեան մէջ ցանած դժգոհութեան սերմը խլել, միանգամայն իրենք ալ իրենց երկդիմի ընթացքը փոխելով: Եթէ ո՛ և է մէկը թիւր ընթացք ունի, բացակայութեանը պարսաւել, երեսանց չգովել, իրենց կոչման ներելի է: Անոնց պարտքն է հանրութիւնը խրատել, յորդորել, որպէս զի ան իր պարտքը ճանչնայ, զաւկին ու անձին օգուտը չանտեսէ, կոյրի պէս կեղծ հովիւներուն խաբխաբանքը չիյնայ:

Յետոյ պատասխանատուութեան մեծ բաժին մը կը ծանրանայ վարչութեան ղեկավար մարմնոյն վրայ, որ թո՛ղ չվախնայ թէ նպաստի ցնցումները մամուլին մէջ իրենց թարմութիւնը պահելով կ'արծարծէ օր մը օրանց, ապահով թող ըլլայ: Պէտք չէ՞ որ քիչ մը իր շուրջը նայի. Բաբերդի վիճակը աննախանձելի դրութեան մը մէջ կը գտնուի: Անոր դարմանը անձնական կամքը, աղայական կիրքերը մոռնալն է [illegible]: Իր ձեռքն է Տեղապահին աջակցիլը, բայց մինչեւ հանրութեան ի նպաստ, ոչ թէ սին նկատումներ շահագործելով՝ կնճիռներ առաջ բերելու:

Նորընտիր տեղապահը, հոս հասնելուն, վարչական, բարոյական և կրթական խրթին կացութիւն մը հանդէպ պիտի գտնուի, որուն մէջ յաջողելու համար կարեւոր է 1. Սիրել ու սիրուիլ ամէն դասակարգէն անխտիր՝ առանց պաշտպանութեան սահմանը անցնելու: 2. Եկեղեցւոյ բեմը անհատական գովեստներու ու պարսաւներու չյատկացնել, ուրկէ խրատ և [illegible] առաջ կուգան: 3. Սիրաշահել հակառակ կուսակցութիւնները, անկողմնակալ իրաւախոհութեամբ: 4. Կրթական կենսական խնդրոյն վերաբերմամբ ներողամիտ չվարուելով՝ ապիկար պաշտօնեաները և քսու խնկարկուները վտարել: 5. Թեմական ժողովուրդին դիմումներուն անկարեկիր չըլլալով՝ կարելիութեան սահմանին մէջ գոհացում տալ: 6 Դպրոցական միութիւնը, որ ամենուս փափաքն է, թողուլ որ ինքնիրեն առնէ ու արդիւնաւորի. խնդիր ընելը, դժուարութիւնը դգզել կը նշանակէ առայժմ:

ՎԱՀԱՆ

—)(61)(—

ԺԻՒԼ ՄԱՐԻ

ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ ՊՏՈՒՂԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԺԷՐՈՄԻ ՊԱԶԱՐԻՆ ԱՂՈՒՈՐ ԱՂՋԻԿԸ

Ժ.

ԱՆՉՆԱԼԻՑ ԿԵԱՆՔԸ

Գիշեր մը Ռէժինի քունը չտարաւ, ցերեկուան տաքին պատճառաւ, որ հեղձուցիչ ըլլալու չափ սաստիկ էր: Կապարագոյն ամպեր կը խառնուէին Բարիզի վրայ. քիչ յետոյ փոթորիկը սկսաւ բուռն հովով մը:

Ռէժին փողոցին վրայ նայող պատուհանը բացաւ, զով օդ շնչելու համար: Այն ինչ կրթնած էր պատուհանին, փողոցին դարձած անկը կարծեց նշմարել մարդու մը ստուերը, որ դէպի Ս. Բիէռ եկեղեցին կ'ուղղուէր, պահ մը լուսաւորուելով օդային կազի լամբարին տակ:

Ռէժին ճանչցած էր այդ մարդը. իր հրապուրիչն էր: Միթէ չէ՞ր սխալած անոր նմանցնելով զայն: Քանի որ իր տան մօտերը կը գտնուէր ան, ըսել է զինքը չէր մոռցած, այլ գէթ հեռուէն տեսնելու համար այդ կողմերը կը գտնուէր, քանի որ թղթակցութիւնն ալ անկարելի դարձած էր:

Մանկամարդ աղջիկը սպասեց, սակայն մարդը ետ չդարձաւ: Պատուհանը գոցեց ու անկողին մտաւ: Փոթորիկը սկսած էր իր բոլոր ուժգնութեամբ: Գզուիկ [illegible] մը եկաւ վրան, որուն ազդեցութեան տակ, ականջին ձայն մը կուգար պատուհանին տակէն, որ կը գոչէր մեղմօրէն.

—Ռէժի՛ն:

Իր պատրանքը այնքան մեծ եղաւ որ անկողինէն ելլելով պատուհանին առջեւ գնաց դուրսը դիտելու: Անձրեւը կը տեղար սաստկութեամբ: Փայլակները իրարու կը յաջորդէին անընդհատ: Պատուհանին տակ ոչ ոք կար: Փողոցը ամայի էր: Ռէժին հառաչեց:

Առտուն, Ռօզ նշմարեց իր քրոջ աղժգունութիւնը: Անքնութեան վերագրեց զայն. անշուշտ փոթորիկին պատճառաւ անհանգիստ եղած էր: Բայց Ռէժին ամբողջ օրը մտախոհ մնաց:

Օդը նորէն բացուած էր: Ռէժին շարունակ պատուհանէն դուրս կը նայէր: Կէս օրէն յետոյ մօրը հետ դուրս ելաւ, գնումներ կատարելու համար: Մանկամարդ աղջիկը ուշադրութեամբ կը դիտէր չորս կողմը, բայց իր սիրականը չտեսաւ:

Գիշերուան սպասեց անհամբերութեամբ. եթէ իրաւցնէ զինքը կը սիրէր, ամէն վտանգ աչքը առնելով, նորէն պիտի գար ան: Երբ ամէն ոք պառկեցաւ տան մէջ զգուշութեամբ բացաւ պատուհանը և հոն սպասեց, աչքը յառած այն նեղ փողոցին վրայ, ուր քանի մը տուներ կը գտնուէին միայն, և ուրկէ տասը հոգի չէին անցներ ցերեկ ատեն: Գիշերուան մէկ մասը անցուց պատուհանին առջեւ կայնած, յետոյ յուսահատած, նորէն պառկեցաւ:

Անտարակոյս, սխալ տեսած ըլլալու էր առջի գիշեր, իր երեւակայութենէն խաբուելով: Խոր հառաչ մը թռաւ Ռէժինի սրտէն:

Յաջորդ օրը, մանկամարդ աղջիկը ջանաց բնաւ չխորհիլ սիրականին վրայ: Ալ վերջացած էր սիրային վէպը ու հիմա նոր կեանք մը կը սկսէր իրեն համար: Ամբողջ օրը, գնումներով զբաղեցաւ:

Իրիկուան, երբ անկողին կը մտնէր, նշմարեց որ սենեակին մէջտեղ՝ գորգին վրայ նամակ մը կար, պահարանի մը մէջ գոցուած: Անկարելի էր զայն չնշմարել:

Ռէժին գետնէն վերցուց զայն մեծ խռովութեամբ: Վերջերս այնքան շնորհաւորական նամակներ ստացած էր որ աս ալ այնպիսի բան մը ըլլալ ենթադրեց:

Բայց երբ ձեռքը առաւ նամակը, իսկոյն զարմանքի արտայայտութիւն մը նկարուեցաւ դէմքին վրայ: Նամակը չէր պատռուած ու կնքուած. ոչ անուն ու հասցէ ալ չկար պահարանին վրայ:

Ռէժին սկսաւ դողալ... աւելի մօտէն դիտեց պահարանը, որ գաղտնիք մը պարունակելու երեւոյթն ունէր: Այդ թուղթին ձեւը ծանօթ էր Ռէժինի, քանի որ շատ մը նամակներ ընդունած ու լափած էր՝ այդ տեսակ թուղթի մը վրայ գրուած:

Դողդղացող ձեռքով մը բացաւ պատառեց նամակին պահարանը, ու սարսուռի, ուրախութեան և զարմացման ճիչ մը արձակեց: Իր սիրականին կողմէ գրուած էր նամակը:

Ռէժին գլուխը հակած ականջ դրաւ դուրսէն եկող աղմուկներուն: Իրեն այնպէս թուեցաւ որ ոտնաձայններ կը լսուէին սենեակին մօտ: Իսկոյն դուռը գոցեց ամբողջապէս ու սկսաւ լափել նամակը, որ հետեւեալ սիրառատ տողերը կը պարունակէր.

«Ալ յուսահատեցայ... ի զուր փորձեցի գրել ձեզ... Քանի հատ նամակ թղթատան մէջ ձեզ կը սպասեն, զորս չէք առած, քանի որ չէք պատասխանած անոնց: Սակայն չեմ մեղադրեր ձեզ, քանի որ ազատութիւն չունիք դուրս ելլելու... Կը սիրեմ ձեզ և չեմ ուզեր որ այդ ամուսնութիւնը կատարուի, ինչ որ ալ ըլլայ... Ութը գիշեր յաջորդաբար ձեր պատուհանին տակ անցուցի, այն յուսով թէ պիտի կրնայի տեսնել ձեզ: Ոչ մէկ անգամ պատուհանին առջեւ եկաք: Այնուհետեւ ա՛լ չեկայ: Քանի որ կը սիրէք զիս, այդ ամուսնութիւնը անկարելի է... Կրնամ յիմարութիւն մը գործել ու ձեզ փախցնել, որպէս զի այդ ամուսնութեամբ դժբախտ չըլլաք... Այսուհետեւ ամէն օր պիտի գրեմ... դիւրին միջոցը կայ ձեր ձեռքը հասցնելու... Ձեր սպասուհին՝ Ժէրթրիւտ բոլորովին անձնուէր է թէ՛ ձեզի և թէ՛ ինծի նկատմամբ: Գաղտնիքը դուրս չպիտի հանէ: Նամակիս պատասխանեցէք. Ժէրթրիւտի վստահեցէք ձեր նամակը, անիկա ինծի կը յանձնէ:»

(Շարունակելի)

Քաղաքական Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

Գ. Լոքրուայի տեղեկագիրը.— Տախէները.— Բաղդատական վիճակագրութիւն մը։

Ֆրանսայի ծովային նախկին նախարար Գ. Լոքրուայի տեղեկագիրը՝ նաւատորմի ելմտացոյցի ծրագրին վրայ՝ բազմաթիւ օրինակներով տպագրուած, բաշխուեցաւ Խորհրդարանի անդամներուն։ Գ. Լոքրուա միայն ելմտացոյցի յանձնաժողովին անունով չէ որ քննած է 1902ի տարեկշռոյթին համար ծովային նախարարութեան խնդրած վարկերը։ Ընդարձակ ու մանրամասն ուսումնասիրութեան մը մէջ Գ. Լոքրուա քննած է նաւատորմին ամբողջ ծախքին մէջ ընդհանուր ծախքերու համեմատութիւնը, և երեւան հանած է սա պարագան թէ շատ տկար ջանքեր կ'ըլլան նաւատորմին և շինութեան վրայ եղած մաքառումներու օգտին համար։ Ծովային նախկին նախարարը այդ ջանքերը շատ վար կը գտնէ Անգլիոյ, Գերմանիոյ ու Իտալիոյ նաւատորմերուն համար եղածներէն։ Այդ բաղդատութիւններուն նայելով, Իտալիա իր ելմտացոյցին հարիւրին 50ը կը յատկացնէ նոյն նպատակին, Անգլիա՝ 45, Գերմանիա՝ 29 և Ֆրանսա միայն՝ 23.35։ Իտալիոյ ելմտացոյցին մէջ նոր շինութեանց յատկացուած մասն է ընդհանուր ծախքերուն հարիւրին 22ը, Անգլիա՝ 30, Գերմանիա՝ 51 և Ֆրանսա 39։ Մեծ շինութիւններու համար Իտալիոյ ելմտացոյցին հարիւրին 1.51ը յատկացուած է, Անգլիոյ 3.42 Գերմանիոյ՝ 5.97 և Ֆրանսայի 5.71։ Ընդհանուր ծախքերու մասին Իտալիոյ ելմտացոյցին հարիւրին 26ը սահմանուած է, Անգլիոյ՝ 21, Գերմանիոյ՝ 13 և Ֆրանսայի 33։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Մոնրոէի վարդապետութիւնը.— Ջրանցքի խնդիրը.— Պայմանադրութիւն Նիքարակուայի հետ։

Վիեննայի լրագիրները յօդուածներ կը հրատարակեն, ուշադրութիւն հրաւիրելով այն նոր ու կարեւոր քայլին վրայ զոր Մ. Նահանգները հանդգնութեամբ առին՝ Մոնրոէի վարդապետութեան գծած քաղաքականութեան շաւղին մէջ։ Այդ քայլը առնել տուաւ ջրանցքին բրոթոքոլին ստորագրութիւնը Մ. Նահանգաց դեսպանին և Նիքարակուայի արտաքին գործոց նախարարին կողմէ։ Այդ բրոթոքոլը արդարեւ կը տրամադրէ թէ Նիքարակուայի հանրապետութիւնը, ջրանցքին շինութեանը համար և հինգ միլիոն տոլարի փոխարէն, երկու հարիւր տարուան պայմանաժամով Մ. Նահանգաց կը վարձէ տասնըվեց քիլոմէթր լայնութեամբ հող մը՝ ջրանցքին երկայնքը։ Այդ գօտին որոշել նոյն պայմանաժամին տեւողութեանը առեն բացարձակապէս պիտի պատկանի Մ. Նահանգաց կառավարութեան վեհապետութեանը տակ։ Անոր փոխարէն այս վերջինը Նիքարակուայի կ'երաշխաւորէ անոր անկախութիւնը և երկրային ամբողջութիւնը հիմնական սահմաններուն մէջ։ Այս է ահա, կը յարեն վիեննական թերթերը, Մոնրոէի ընդարձակուած քաղաքականութեան առաջին կիրառումը, որով հիւսիսային Ամերիկայի Մ. Նահանգները իրենց զօրաւոր պաշտպանութեանը տակ կ'առնեն կեդրոնական ու հարաւային Ամերիկայի պետութիւնները։ Այդ բրոթոքոլին ստորագրութեամբը, Մ. Նահանգները իրենց ոտքը կը դնեն կեդրոնական Ամերիկայի մէջ, և քիչ ատենէն համաձայն բրոթոքոլ մըն ալ պիտի ստորագրեն Գոսթարիքայի հանրապետութեան հետ, որուն հողէն նաև կ'անցնի ջրանցքը։ Նիքարակուայի մէջ ստորագրուած բրոթոքոլը կ'արտօնէ Մ. Նահանգները, զինուորական պահակ նոյներ հաստատել ջրանցքին երկայնքէն տասնըվեց քիլոմէթր լայնութեամբ հողին վրայ՝ ջրանցքին պահպանութեանը համար։ Նաև Ուաշինկթընի կառավարութիւնը պիտի կրնայ իր ուզած միջոցները ձեռք առնել՝ ջրանցքին երկայնքը բարեկարգութիւնը պահպանելու և ի հարկին զայն պաշտպանելու համար։

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Չին եւ Ճարոն.— Ճարոնցի մարզիչները.— Անգլիոյ լրագիրները։

Լոնտոնի լրագիրներու գլխաւորները մեծ կարեւորութիւն կու տան Բէքինէն ստացուած այն լուրին թէ Չինու կառավարութիւնը պաշտօն յանձներ է Ճարոնի սպաներու՝ մարզելու չինական զինուորները։ Նոյն լրագիրները կ'ըսեն թէ ասիկա շատ կարեւոր իրողութիւն մըն է։ Այդ որոշումը արդիւնքն է այն ազդեցութեան զոր Ճարոնցի Յուանշիքայ զօրավարը, անցեալ ամառ, տարաւ Չինու հարաւային նահանգներու փոխարքաներուն։ Ճարոն առաջարկեր է Չինու որ իր լաւագոյն զօրավարներէն մէկը յանձնէ Չինու բանակին վերակազմութեանը։ Քանի մը օր առաջ Բաօ Թինկ Ֆու հասած ճարոնցի սպաները արդէն չինական համազգեստ կը կրէին և մինչեւ հիմա ձեռնարկած ըլլալու են իրենց պաշտօնին։ Եթէ, կը յարեն Անգլիոյ լրագիրները, ինչպէս հաւանական կ'երեւայ, Չին, առանց վերապահումի, ընդունի Ճարոնի խնամակալութիւնը, զինուորական գործերու համար, առաջ անխուսափելի կերպով պիտի յղորդէ աւելի քաղաքական համաձայնութիւն մը Ծայրագոյն Արեւելքի երկու երկիրներու միջեւ, համաձայնութիւն մը որ աւելի մտերմական հանգամանք մը պիտի ստանայ ժամանակին հետ։ Ինչպէս յայտնի է, Չինու և օտարութեանց միջեւ վերջին անգամ կատարուած բանակցութիւններուն առեն, Ճարոն բացարձակ կերպով բարեկամական ընթացք մը հետեւեցաւ Չինու հանդէպ և միշտ նպաստաւոր եղաւ Չինէն պահանջուած դրամական հատուցումը զեղչելու խնդրին։ Անգլիոյ լրագիրները, այս դիտողութիւնները ընելով, սա եզրակացութեան կը յանգին թէ Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը պէտք չէ անհոգ գտնուի՝ Ծայրագոյն Արեւելքի երկու երկիրներուն միջեւ դաշնակցութիւն մը կընքուելու հաւանականութեան առջեւ։ Ճարոնի արդէն զօրաւոր նաւային ոյժը և այն զինուորական զօրութիւնը զոր Չին կրնայ ձեռք բերել՝ իր բազմամարդութեան և զինուորներուն տրուելիք մարզանքներուն շնորհիւ, այն ատեն իրողութիւններ են զորս Անգլիոյ պետական մարդիկը պէտք է նկատողութեան առնեն։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Առեւտրական յարաբերութիւնները.— «Նովոսթի»ի մէկ յօդուածը.— Վիճակագրութիւն մը։

Ռուսական Նովոսթի լրագիրը, վերջերս, շահեկան յօդուած մը հրատարակեց Անգլիոյ և Ռուսիոյ առեւտրական յարաբերութեանց վրայ։ Այդ յօդուածը մանաւանդ անոր համար շահեկան է որ այս միջոցիս ուրիշ հրատարակութիւններ երկու երկիրներուն միջեւ տիրող կարծեցեալ անհաշտելի հակառակութեան մը վրայ կը խօսին։ Նովոսթի ընդհակառակը, ապացուցութիւն կը յայտնէ այն ամէն միջոցներուն համար՝ զորս այդ երկու կառավարութիւնները փոխադարձաբար ձեռք կ'առնեն՝ իրենց առեւտրական յարաբերութիւնները զարգացնելու նպատակով։ Նովոսթի կ'ըսէ թէ այս միջոցիս Ռուսիայէն տարեկան 20 միլիոն անգլիական ոսկիի ապրանք կը ղրկուի Անգլիա, մինչդեռ Մ. Նահանգները 126 միլիոնի ապրանք կը ղրկեն Անգլիա և Ֆրանսա ալ 53 միլիոնի։ Միւս կողմէ 1899ին Ռուսիա 11 միլիոնի ապրանք առած է Անգլիայէն։ Անգլիա ալ, կը յարէ Նովոսթի, տրամադիր կ'երեւայ իր առեւտրական յարաբերութիւնները զարգացնելու Ռուսիոյ հետ. այդ տրամադրութեան մէկ օրինակը տեսնուեցաւ այն համակրական ու սիրալիր ընդունելութեանց մէջ՝ զորս Լոնտոնի լորտ քաղաքապետը վերջերս ըրաւ երկրագործական առեւտրական Ընկերութեան ներկայացուցիչներուն։ Առեւտրական համաձայնութեան զոյգ մըն էր Ռուսիոյ հանդէպ և բարեկամական իրողութիւն մը որ կը համապատասխանէ երկու ազգերու բաղձանքին։ Նովոսթի նաեւ առաջ կը բերէ Ռուսիոյ ելմտական նախարարութեան լրագրին սա խօսքը.— «Ռուսիոյ արտածման վաճառականութեան բացարձակ նպատակը պէտք է ըլլայ Տէրութեան առեւտրական յարաբերութիւնները տարածել արտածող միւս երկիրներուն հետ՝ սկսելով Անգլիայէն։ Ռուս կառավարութիւնը այդ նպատակով արդէն միջոցներ ձեռք առած է, ինչպէս են երկրագործական առեւտրական Ընկերութեան կողմէ ներկայացուցիչներ Լոնտոն ղրկուիլը և դեռ ուրիշներ»։ Նովոսթի աւելի կը հեռանայ թէ քիչ ատենէն պիտի իրականանայ առեւտրական մերձեցում մը Ռուսիոյ ու Անգլիոյ միջեւ, որ այնքան օգտակար է երկու երկիրներուն համար։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Վիլհէլմ կայսրը ու գեղարուեստները.— Արուեստագէտներու գումարումը.— Վիլհէլմ Բ.ի ճառը.— Լրագրական կարծիքներ։

Պէրլինի Թերթի մը թղթակիցը Պէրլինէն հեռագրելով կը գրէ իր լրագրին.— «Ամէն ոք գիտէ թէ Վիլհէլմ Բ. արուեստագէտ մըն է, վասնզի «Աշխարհի եղանակը» յօրինած, քանի մը պատկերներ գծած է և սքանչելի կերպով կ'երգէ։ Նաեւ քանդակագործներու յատակագծերը կը գծէ։ Քանի մը օր առաջ նոր պալատին մէջ գումարեց բոլոր այն քանդակագործները որոնք աշխատակցեցան «Յաղթութեան Ճամբուն»՝ այսինքն պատմական քանդակներու երկար շարքի մը կառուցման՝ աջ ու ձախ կողմերը ճամբու մը, որ մինչեւ Ռայխսթակին քանդակագործը կը տանի։ Վիլհէլմ Բ. իր աշխատակիցները գովելէ ետքը սա դատաստանը ըրաւ արդի արուեստին վրայ.

«Գեղեցկութեան, ներդաշնակութեան և գեղեցկագիտութեան արուեստը այնքան համեստ ու հրաշագեղ արտայայտութիւն մը գտած է հիներուն քով որ կրնանք պանծալ, երբ մեր արուեստագիտական լաւագոյն արտադրութեանց առջեւ կարելի ըլլայ ըսուիլ թէ 1900 տարի առաջ արտադրուածին գրեթէ չափ գեղեցիկ են։ «Գրեթէ» կ'ըսեմ և կը յարեմ.— Բարեբախտաբար քանդակագործութիւնը մինչեւ հիմա զերծ մնացած է նորաձեւութեան հակումներէն։ Պահեցէք զայն և հաւատարիմ մնացէք այն մեծ սկզբունքներուն որոնց վրայ հիմնուած է։ Արուեստ մը որ կը շեղի դրուած օրէնքներէն ու սահմաններէն, գործարանի աշխատութիւն մը, ձեռարուեստ մըն է միայն կ'ըլլայ։ Ցաւօք չարաչար կը գործածուի արուեստի ազատութիւնը և անոր դրօշին տակ յաճախ կը մոռցուին գեղեցիկին ու ներդաշնակութեան օրէնքները։ Եթէ արուեստը աւելի տխուր և անձնական կերպով ներկայացնէ թշուառութիւնը, գերման ժողովուրդին մտաւորականութեան դէմ կը մեղանչէ»։

«Գերմանական լրագիրները շատ կը խօսին այդ ճառին վրայ։ Քէօլնիշէ Ֆոլքս Ցայթունկ ուրախ է թէ Վիլհէլմ Բ. կը շահագրգռուի արուեստէն ու արուեստագէտներէն. նաև թէ քաջալերիչ է այն տեսարանը, որով քանի մը տասնեակ քանդակագործներ կայսեր սեղանին շուրջը կը հաւաքուին։ Սակայն գերման Թերթը դիտել կու տայ թէ արդի արուեստագիտութիւնը պատասխանելիք բան մը չունի։ Վիլհէլմ Բ.ի անհաճութիւնը նորաձեւութեանց դէմ, կը սկսի այն Թուականէն երբ նկարչութեան մէջ մուտ գտաւ բնապաշտութիւնը։ Արուեստը չի կրնար հպատակիլ գեղեցկագիտութեան անփոփոխելի օրէնքներու։ Գիտութիւնը չէ յաջողած գտնել այդ յաւիտենական օրէնքը։ Գերմանական միւս թերթերն ալ միեւնոյն իմաստով կը խօսին. կ'ընդունին թէ բնապաշտութիւնը ծայրայեղութեան դիմելով մեղանչած է, բայց յոյս կը յայտնեն թէ պիտի կրնայ հաշտուիլ գաղափարապաշտութեան հետ և հիմը ըլլալ ներկայ արուեստին ձեւին։ Այս առթիւ դիտելի է թէ Պէրլինի ամէնէն ծանօթ արուեստագէտները նորութեան ու բնապաշտութեան կողմը կը գտնուին։ Ատոնք են Արնոլտ Պէօքլին, Ադոլֆ Ֆոն Մէնցէլ, որ Սեւ Արծիւ պատուանշանը ունի, Ֆրանց Սթուք, Թոմա, Հիլտէպրանտ և ուրիշներ։ Բացի ուղղակի Պէրլինի արքունիքին ծառայութեան մէջ գտնուող քանի մը քանդակագործներէ և նկարիչներէ որոնց արտադրութիւնները տարտամ կերպով միայն կը յիշեցնեն Փիտիասի ու Ռաֆայէլի արհեստը, Պէրլինի մէջ անուն ունեցող բոլոր արուեստագէտները բնապաշտութեան դպրոցին կը վերաբերին»։

ԱՒՍՏՐԱԼԻԱ

Գաղթականներու արտաքսումը.— Բանակցութիւններ Գ. Չէմպըրլէնի հետ.— Ճարոնցիները.— Անգլիոյ լրագիրները։

Սիտնէյէն կը հեռագրեն Տէյլի Մէյլի թէ Աւստրալիոյ կուսակալ Լորտ Հոբթաուն կը բանակցի Գ. Չէմպըրլէնի հետ այն օրէնքին համար՝ որ կը վերաբերի ասիացի և սեւ մորթաւոր բոլոր գաղթականները Աւստրալիայէն բոլորովին վտարելու խնդրին։ Կ'երեւայ թէ Գ. Չէմպըրլէն, քանի մը ամիս առաջ, այդ մասին գաղտնի շրջաբերականներ ըրած է Աւստրալիոյ նախարարներուն։ Գաղթային նախարարը խնդրեր է կարելի եղածին չափ մեղմել այդ օրէնքին խիստ տրամադրութիւնները, որպէս զի Անգլիոյ յարաբերութիւնները չխանգարուին Ծայրագոյն Արեւելքի տէրութեանց հետ։ Անգլիոյ լրագիրները այդ առթիւ դիտել կու տան թէ Ճարոնի նախկին նախարարապետ Իթօ մարքիզը երկար տեսակցութիւն մը ունեցեր է Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարար Լորտ Լանստաունի հետ։ Կ'երեւայ թէ Աւստրալիոյ այդ նոր օրէնքը աւելի ճարոնցիներուն դէմ է։ Այդ օրէնքին վերջնական գործադրութեան արդիւնքը պիտի ըլլայ անշուշտ լրջութիւն մը առաջ բերել Անգլիոյ և Ճարոնի միջեւ։ Անգլիոյ լրագիրները կը յարեն թէ Լոնտոնի դահլիճը պէտք է ձեռքէն եկածը ընէ այդ օրէնքը փոխել տալու համար, թէեւ այդ գործը շատ դժուար պիտի ըլլայ, վասնզի «Աւստրալիան Աւստրալիացիներուն» սկզբունքը Աւստրալիոյ քաղաքականութեան հիմը եղած է։

ՍԵՐՊԻԱ

Տնտեսական յառաջդիմութիւններ.— Հանրօգուտ շինութիւններ.— Առեւտուրը.— Նոր փոխառութիւն մը.— Սերպիա ու Վատիկան։

Պէլկրատէն կը գրեն թէ Գ. Վուիչի նախարարութիւնը հետամուտ է հանրօգուտ շինութեանց իրականացման՝ որոնց շահեկանութիւնը և արդիւնքը սկսած են հասկցուիլ օտար երկիրներու մէջ։ Զինուորական ելմտացոյցին համար ոչ միայն մեծ խնայողութիւններ որոշուած են, այլ մաքսերը և ուրիշ հասոյթներ հետզհետէ կ'աւելնան։ Միւս կողմէ գործերու նոր զարթօնութիւն մը երկրին մէջ կը շեշտուի։ Իբրեւ ապացոյց կարելի է մէջ բերել Արտածման Պանքայի մը հաստատութիւնը՝ հինգ միլիոն Փր.ի դրամագլուխով, որուն նպատակն է զարգացնել արտածման վաճառականութիւնը. նաև Պորտոյեններու կողմէ Ընկերութեան մը կազմութիւնը՝ խոզի միսի եւ հաւերու արտածման համար. միջազգային առաջնակարգ Ընկերութեան մը կազմութիւնը՝ անգլիական դրամագլուխով, որ արդէն սկսած է գործել։ Սերպիոյ բնական հարստութեանց համար խնդրանքներ կ'ըլլան Ֆրանսացիներու, Գերմանացիներու և Պելճիքացիներու կողմէ, որոնք հանքերու շահագործման կը ձեռնարկեն։ Միւս կողմէ Պէլկրատ քաղաքին համար մեծամեծ շինութիւններ որոշուած են. ատոնց համար տասը միլիոն Փր.ի փոխառութիւն մը պիտի ըլլայ Բարիզէն։ Նիշի, Շապացի և ուրիշ քաղաքներու մասին ալ նոյն ծրագիրը պիտի գործադրուի։

—Սերպիոյ և Վատիկանի միջեւ պաշտօնական քոնքորտա մը պիտի կնքուի, որուն համար բանակցութիւններ կը կատարուին Հռոմի սերպ դեսպան Գ. Միլէնքօ Վէսնիչի և Ռամբոլլա կարտինալին միջեւ։

ՉԻԼԻ ԵՒ ԱՐԺԱՆԹԻՆ

Վէճին կարգադրութեան առթիւ.— Անգլիոյ իրաւարարութիւնը.— Հանրային կարծիքը Չիլիի եւ Արժանթինի մէջ — Թէ պատերազմ ի՛նչ արդիւնք կրնայ ունենալ։

Չիլիի և Արժանթինի միջեւ ծագած վէճը, կ'ըսէ Տէյլա, որ քիչ մնաց պատերազմի պիտի յանգէր, խաղաղարար կարգադրութեամբ մը վերջանալու յոյս կայ։ Երկու կառավարութեանց միջեւ ծագած վէճը այնքան պարզ խնդիր մը առաջ եկած էր որ անհետաւոր կը դառնար պատերազմին հաւանականութիւնը։ Բայց պէտք չէ մոռնալ որ մէկ կամ միւս կողմը պատերազմի փափագելով կրնայ միշտ պատրուակ մը գտնել։ 1898ին յետոյ, երբ Չիլի և Արժանթին վիճելի հողերու մասին ծագած խնդիրը որոշած էին Անգլիոյ իրաւարարութեան յանձնել, հաստատուեցաւ որ իրաց կացութիւնը չէր պահպանուած։ Չիլի մեղադրուեցաւ կարգ մը աշխատութիւններ կատարած ըլլալուն համար վիճելի շրջանակին մէջ. միւս կողմէ, Արժանթինի համար ալ կ'ըսուէր թէ իր ոստիկանական կայանները շատ առաջ տարած է։ Այս փոխադարձ ամբաստանութիւններէն առաջ եկաւ երկու կառավարութեանց միջեւ գոյութիւն ունեցող վէճը։ Երկու միջոց միայն կային խաղաղութեամբ կարգադրելու համար զայն. կամ այն է որ Անգլիոյ դիմել, ուրկէ խնդրուած էր արդէն այդ երկրորդական վէճը կարգադրել, գլխաւոր վէճի մասին իր վճիռը յայտնելէ առաջ, և կամ այն է որ ուղղակի կարգադրութիւն մը ընել երկու կառավարութեանց միջեւ, իրենց նախկին կացութիւնը պահպանելու համար, մինչեւ որ իրաւարար տէրութիւնը արձակէ իր վճիռը։ Արդ, Պուէնոս-Այրէսէն ու Սանթիակոյէն հասած վերջին լուրերուն նայելով, այս վերջին միջոցին դիմել որոշած են երկու կառավարութիւնները։ Սակայն միեւնոյն ատեն կը ծանուցուի թէ Արժանթին կաշկանդ էր է Անգլիոյ, թէեւ այս վերջինը չկարենայ բան մը ընել երկրորդական վէճին կարգադրութեան համար, քանի որ բանակցութիւնները հաշտարար ոգւով մը առաջ կը տարուին Չիլիի և Արժանթինի միջեւ։ Չիլիի կառավարութիւնը արդէն իսկ բացատրութիւններ տուած էր Արժանթինի, այն աշխատութեանց մասին, որոնք իր կողմէ կատարուած էին վիճելի հողին վրայ։ Բայց խնդիր ծագեցաւ զինուորական կայաններուն շուրջը, որոնք կը գտնուէին վիճելի շրջանակին և Ուլթիմա-Էսբէրէնցայի հողին վրայ։ Անկարելի ըլլալով որեւէ համաձայնութիւն գոյացնել, Սանթիակոյի արժանթինեան դեսպան Գ. Բորթէլա հրաման ստացած էր իր պաշտօնատեղին մեկնիլ, և միւս կողմէ պատերազմական պատրաստութիւնները փութով առաջ կը տանէին երկու կառավարութիւնները։ Այս տագնապալի կացութեան մէջ էր որ Չիլի նոր առաջարկներ ընելով՝ արժանթինեան կառավարութեանը պաշտօնն յանձնեց Գ. Բորթէլայի, վերսկսիլ ընդհատուած բանակցութիւնները։ Հասած խառնաշփոթ հեռագիրներէն սա կը հետեւի թէ երկու կողմէն ալ փոխադարձ զիջողութիւններ եղած են. Արժանթինի զինուորական կայանները Լօս Մարինօս պիտի փոխադրուին, իսկ Չիլիինները՝ Բուէրթօ-Քօնսուէլոյի մէջ, այնպէս որ այդ պարզուած շրջանակը պիտի գտնուի վիճելի հողին մէջ։ Գալով Ուլթիմա Էսբէրանցայի գաւառին, արժանթինեան կառավարութիւնը ընդունած է Չիլիի առաջարկները։ Երկու կառավարութեանց ընդունած բրոթոքոլին մէջ այդ պայմանները կան։ Սանթիակոյէ Հէրալտի քաշուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ բրոթոքոլը նաեւ կը տրամադրէ որ երկու կառավարութիւնները Անգլիայէն խնդրեն իրաւարար յանձնաժողով մը ղրկել վիճելի հողերուն տեղը, որպէսզի ան մտիկ ընելէ յետոյ երկու կողմանց երկրաչափ ներկայացուցիչներու բացատրութիւնները, վերջին վճիռ մը արձակէ։ Այս առաջարկը աւելի բանաւոր է, քանի որ անգլիական կառավարութիւնը դանդաղօրէն կը շարժի՝ վէճը կարգադրելու համար, որ հետզհետէ նոր կնճռոտութիւններ կ'ունենայ։ Առայժմ յուսալի է որ այս վէճը ծայրայեղ հետեւանք մը չունենայ, բայց այն պարագային, երբ յեղակարծ կնճռոտութիւններ ամէն ինչ տակնուվրայ ընեն։ Փափաքելի է որ երկու երկիրներու հանրային կարծիքը ոգեկից ըլլայ կառավարութեանց խաղաղասէր տրամադրութեանց։ Մինչեւ այսօր, հանրային կարծիքը հանդարտ է Չիլիի մէջ, թէեւ միեւնոյն բանը չի նշմարուիր Արժանթինի մէջ։ Նոյն իսկ կ'ըսուի թէ այդ վերջին երկրին մէջ դժգոհութիւն կը տիրէ եղած կարգադրութեան դէմ, թէեւ երկու կողմէն ալ փոխադարձ զիջողութիւններ եղած ըլլան, որով ոչ մէկ կառավարութեան արժանապատուութիւնը անարգուած է։ Արժանթինցիները խելացի գործ մը ըրած չպիտի ըլլան ձեռք բերուած արդիւնքները խանգարելով։ Եթէ կը յուսան դաշնակիցներ գտնել Չիլիի դէմ, պէտք չէ մոռնան որ այս վերջինը բաւական զօրաւոր է միեւնոյն ատեն դիմադրելու համար քանի մը հակառակորդներու։ Արժանթինցիները նաև պէտք չէ մոռնան թէ ի՛նչ կը պատահի հարաւային Ամերիկայի դաշտին և թէ ծագած շփոթութիւնները բանի չպիտի ծառայեն եթէ ոչ հիւսիսային Ամերիկայի փառասէր նպատակներուն։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ.—Մաքսատան հարիւրին 5 փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ նոյն պարտաթուղթերուն 1896 յունուարին իրենց պայմանաժամը աւարտող թիւ 19 կտրօնները եթէ մինչեւ 1901 դեկտ. 31 1902 յունուար 13 գանձուելու համար չներկայացուին, ընդունուած պիտի համարուին։

Կ. Պոլիս 1901 Դեկտ. 21 5—6

Ներքին Լուրեր

ԻՖԹԱՐ.— Նաւային ջոկատներէ զինուորներու հրամանատար Մէհմէտ փաշա, կայս. Սթամպոլ շոգենաւին հրամանատար Շեւքէթ փաշա և նաւային ջոկատներէ և հրացանաձիգներու վաշտերը, երէկ գիշեր, պատիւ ունեցան իֆթար ընել կայս. պալատան մօտ գտնուած շէնքին մէջ։ Ամէնքն ալ դրամական պարգեւներ ստանալով բարեմաղթութիւններ ըրին Վեհ. Սուլթանին համար։

ՄԷՔՔԷԻ համար զինուորական չորս բժիշկներ նշանակուեցան, որոնք քանի մը օրէն նոյն քաղաքը պիտի ղրկուին և մինչեւ Զիլհիճճէի վերջը՝ այսինքն չորս ամիս հոն պիտի մնան, որպէս զի ուխտաւորները հոն գտնուած առեն առողջապահական միջոցներ ձեռք առնեն։ Պոմպայի մէջ քանի մը տարիէ ի վեր ժանտախտը ստակապէս ճարակած է և վերջերս Պօթամ Ջէտտէի կողմն ալ երեւան ելած է։ Այդ բժիշկները թէ՛ այդ առթիւ և թէ Հնդկաստանէն ու Ճավայէն ժամանող ուխտաւորներու մասին ալ առողջապահական խիստ միջոցներ ձեռք պիտի առնեն։ Մեծ Եպարքոսը, առողջապահական վարչութեան մէկ պաշտօնագրին համաձայն, գրեց ելմտական նախարարութեան շուտով հատուցանել այդ բժիշկներուն Թոշակներուն ճամբու ծախքը, որ 460,000 ղրուշի կը հասնի։

ՆԵՐՔԻՆ գործոց նախարարութիւնը տեղեկանալով որ քանի մը նահանգներու մէջ գիւղախումբերու միւտիրները երբ պաշտօնանկ ըլլան կամ պաշտօնէն հեռանան, այդ գիւղախումբերուն համար միւտիրի փոխանորդներ և կամ նոր միւտիրներ կը կարգուին, առանց նոյն նախարարութեան տեղեկութիւն տալու, գրեց ամէն կողմ տեղեկագրել թէ ո՛րքան միւտիրներ պաշտօնէ դադրեցուցուած են և այդ գիւղախումբերը որոնք կը վարեն. նաեւ ասկէ վերջը առանց նոյն նախարարութեան վաւերացումին ոեւէ միւտիր չնշանակել։

ԴԱՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը նկատելով որ այն գաւառակներուն մէջ, ուր գաւառական կազմակերպութիւնը տակաւին կատարուած չէ, բնակչութեան հաշիւ (մուգդաֆէլաթ մուհասէբէսի) ալ չի գտնուիր, գրեց ամէն կողմ որ այդ պաշտօնը ի սարէ ժողովներու անդամներէն քարտուղարները վարեն, և եթէ անոնք ալ չըլլան, թղթակցութեանց քարտուղարները։ Միանգամայն գոյացած հասոյթներէն վարձք մը յատկացուի անոնց։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատան մէջ, տարեգլուխի առթիւ, երէկ, դեսպան Գ. Քոնսթան ընդունեց դեսպանատան ու հիւպատոսարանի բոլոր պաշտօնեաներուն և ֆրանսական գաղթականութեան շնորհաւորութիւնները։ Կ. Պոլսոյ ֆրանսական գաղթականութեան ատենին երեսփոխան Գ. Ռիշարդ բանախօսութիւն մը արտասանելով շնորհաւորեց դեսպանը և միանգամայն խնդրեց որ Կ. Պոլսոյ ֆրանսական գաղթականութեան անունով շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղուի Հանրապետութեան նախագահ Գ. Լուպէի։ Ներկաները նաև իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին տիկին Քոնսթանի։ Դեսպանը պատասխանելով շնորհակալութիւն յայտնեց, ծանուցանելով նաև թէ ֆրանսական կառավարութիւնը Պատուոյ Լէգէոնի պատուանշանը տուած է դեսպանատան խորհրդական Գ. Պօբսթի և զինուորական կցորդ Տիւրոն հազարապետին։ Գ. Քոնսթան նաեւ բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին համար։

—Երէկ գիշեր դեսպանատան մէջ սեղան մը տրուեցաւ, որուն ներկայ գտնուեցան դեսպանատան ու հիւպատոսարանի պաշտօնեաները, պահականաւերուն հրամանատարները ու սպաները և ֆրանսական գաղթականութեան երեւելիները։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆՈՒԹԵՆԷ ՎՏԱՐՈՒԻՍԾ.—Սպարապետի Դիւանի որոշմամբ, որ վաւերացուած է կայս. Իրատէով, 51րդ գունդին 3րդ վաշտին քարտուղար Ահմէտ էֆ. դատապարտուեցաւ հինգ ամսուան բանտարկութեան ու զինուորականութենէ վտարուելու, վասն զի պաշտօնին մէջ զեղծումներ գործած և կեղծ մուրհակ շինելով ելմտական գանձուն վնասած է։

ԿԱՌԱՊԱՆԻՆ ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆԸ.— Սէրվէթ կ'իմանայ թէ կայս. Իրատէ մը հրամայեր է ամենայն անկողմնակալութեամբ գործել կառապան Վէյսէլին կալուածներուն խնդրին մէջ։ Բերայի ոստիկանութեան պաշտօն յանձնուած է հարկ եղած տեղեկութիւնները ձեռք բերել, որպէս զի կարելի ըլլայ պաշտպանել Էվգաֆի նախարարութեան շահերը, որ 90,000 ոսկիի կը հասնին։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.—Սէրվէթ կը ծանուցանէ թէ Թուղթի վաճառական Բոզըկ ադէյ, անցեալ օրը, սնանկացած հռչակուեր է՝ տասնըհինգ հազար ոսկիի պարտքով։ Կ. Պոլսոյ հրապարակը տասներկու հազար ոսկի առնելիք ունի։

ԱՅՆՈՐՈԶԻ վանքերուն ներկայացուցիչ վարդապետը մեռաւ Հէյպէլիի մէջ։ Հանգուցեալը Յունաց Պատրիարքարանին թողած է իր հարստութիւնը՝ տասը հազար ոսկի։

ԻԶՄԻՐԻ շոգենաւային Համիտիէ Ընկերութիւնը իր շոգենաւերուն համար պէտք ունեցած ածուխներուն մաքս պիտի չվճարէ, մինչեւ որ ուրիշ պայմանաժամի։ Այդ որոշումը վաւերացուած է կայս. Իրատէով։

ՀԱԼԷՊԻ վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազին հրահանգ արուեր է դատաստանի ենթարկել Էսլիմ գաւառին նախնական դատարանին անդամ ու հարցաքննիչ դատաւոր Մէհմէտ էֆ., վասնզի անօրէն արարքներու մէջ գտնուած և մարդեր բանտարկած է։

ԺԱՆՏԱԽՏ.—Իզմիրի մէջ տասը օրէ ի վեր նոր դէպք չէ պատահած։

—Ասկէ օրը Եգիպտոսի մէջ ալ նոր դէպք չէ պատահած։

—Առողջապահական Խորհուրդը որոշեց որ Իզմիրի ժամանումներուն համար սահմանուած 48 ժամուան քարանթինան նաեւ գործադրելի ըլլայ Ֆոչայի ու Գարապուռնի միջեւ գտնուող ծովեզերքներու ժամանումներուն համար։

ՄԻՏԻԼԻՆԻ Աֆէյոնի գիւղին մէջ, տեղացիները, երկրաշարժի բնական զօրաւոր ցնցում մը զգացուեր է, առանց վնասակար հետեւանք մը ունենալու։

ՆԱՄԱԿԱԴՐՈՇՄ.— Ձեռնհաս պաշտօնատունը որոշեց որ 1903 տարւոյն ալ փոխուին նամակադրոշմները։ Հիմակուան ութ տեսակ արտաքին ու ներքին նամակադրոշմներուն տեսակը պիտի չփոխուի։ Քոլի-բոսթալներու զարթ-բոսթալներու գործածութեանց առթիւ դիւրութիւն մը ըլլալու համար՝ ներքին ու արտաքին տասը ղրուշնոց և հարիւր փարանոց նամակադրոշմներ պիտի հաստատուին։ Լաւ տեսակէ ու մութ գոյն ներկեր պիտի գործածուին, որպէս զի նամակադրոշմներու գոյները չաւրուին։ Ներքին ու արտաքին նամակադրոշմները մէկ գոյն պիտի ըլլան և միայն գիրերու տարբերութեամբը իրարմէ պիտի զանազանուին։ Հինգ փարանոցները նարընջագոյն պիտի ըլլան, տասնոցները՝ եղեւինի միջակէ մութ գոյն, քսաննոցները կարմիր, մէկ ղրուշնոցները՝ կապոյտ, երկուքնոցները՝ գորշ կանանչ, հարիւր փարանոցները՝ շագանակագոյն, հինգ ղրուշնոցները՝ մանիշակագոյն, տասը ղրուշնոցները՝ եփած սերկեւիլի գոյն, քսանըհինգ ղրուշնոցները՝ ձիթապտուղի գոյն և յիսուն ղրուշնոցները խաշուէի գոյն։ Լրագիրներու, տետրակներու համար և այլն զատ դրոշմ մը պիտի գտնուի նամակադրոշմներու վրայ։ Պատրաստուելիք կաղապարներու նկարները շինուած են և ալպոմի մը մէջ դրուած։ Այդ մասին կազմուած յանձնաժողովը պէտք եղած որոշումը տուած է և պիտի մատուցանէ ձեռնհաս պաշտօնատան։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ հրապարակներու վրայ ցորենի ու գարիի գիները նորէն ինկան։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ կամաւոր նաւատորմին Նիժնի Նովկորոտ շոգենաւը, ուր կը գտնուէին ռուսական 550 արձակեալ զինուորներ, երէկ, Վլատիվոստոքէն Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանեց և ապա Օտեսա ուղեւորեցաւ։

ՄԻՏԻԼԼԻՆԻ ՊԱՆՔԱՆ, կայս. Իրատէով, արտօնուեցաւ իր կեդրոնական գրասենեակին և Կ. Պոլսոյ ու գաւառներու ճիւղերուն վրայ օսմ. զինանշանը դնել։

ԵՐԿԱԹԻ ՍԵՆՏԻՔԱ.— Քանի մը օրէ ի վեր զրոյց կայ թէ Կ. Պոլսոյ մէջ երկաթի սէնտիքա մը պիտի կազմուի։ Կարգ մը յանձնակատարներ, այդ լուրը իմանալով, գրեր են նահանգներու գտնուող երկաթի վաճառականներուն թէ պատրաստ են հիմակուան գինով և կարելի է աւելի առատ ապրանք առնել։

ԳԵՐԵԶՄԱՆԱՔԱՐ. — Գոնիայի նահանգին Անթալիա անուն տեղը գտնուած հին գերեզմանաքարը որ Կ. Պոլիս բերուած էր, կայս. Թանգարանին կից շինուած նոր շէնքին մէջ դրուեցաւ։

ՑԻՎՐԻԿԻ նոր գայմագամ Ճէմալ էֆ. երէկ իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ նախարարական տագնապին համար դեռ վերջնական որոշում մը չտրուեցաւ։ Պուլկար լրագիր մը կը հերքէ այն լուրը թէ արտաքին գործոց նախարար Գ. Տանէվ ու հանրօգուտ շինութեանց նախարար Գ. Պէյլինով կը պնդեն իրենց հրաժարականին վրայ։ Նախարարներուն միջեւ կատարեալ համաձայնութիւն կը տիրէ և այնպէս պիտի շարունակէ, որչափ ատեն որ պաշտօնի վրայ մնայ Նախարարութիւնը։ Փերտինանտ իշխանը անդառնալի պիտի պահէ Գարաւէլովի դահլիճը և Սոպրանիէն պիտի լուծուի։ Այդ պարագային, յունուարի վերջերը նորէն ընտրութիւն պիտի կատարուի և փետրուարին Սոպրանիէն արտակարգ գումարում մը պիտի ունենայ։

—Ռուսճուքի հելլենական հիւպատոսարանէն, անցեալ բարթու, 10,000 արժեթի դրամաթուղթ գողցուեր է։ Գողերը երկու Հրեաներ, Սոֆիայի մէջ ձերբակալուեր են, այդ դրամաթուղթերը ծախելու ատենին։

—Ֆիլիպէի երկրագործական պանքային ճիւղերէն 45,000 Փր. գողցուեր է։ Երեսփոխան Նէնովէվ, հաճախութեան՝ Լաւրա, գիւղագործ մը և այդ ճիւղերուն տրկղակալ Գ. Մանով ձերբակալուեր են իբրեւ ամբաստանեալ։

ՃԻՊԱԼԻԻ ՀՐԴԵՀԸ.—Ոստիկանութիւնը հարցաքննութեան ենթարկեց Միհալ անուն զոհարավաճառը, որուն տունէն սկսաւ, անցեալ գիշեր, Ճիպալիի մէջ պատահած հրդեհը։

ԾՈՎԸ ԻՆԿԱԾ ԿԱՌՔԸ.—Իգտամ, անցեալ գիշեր Պէշիկթաշի առջեւ պատահած արկածին առթիւ, կ'առաջարկէ որ այդ տեղն ալ վանդակորմ մը շինուի, ինչպէս կայ Արնաւուտքէօյէն մինչեւ Պէպէք։ Նոյն թերթը կ'աւելցնէ թէ տասնըհինգ տարի առաջ, ճիշտ այդ տեղը Մավրոկէնի փաշայի կառքն ալ ծովը ինկած էր. Անոնց ամառ ալ Պէպէքի ու Հիսարի միջեւ կղզեակ մը, ուր չորս կին ու աղայ մը կը գտնուէին, ծովը գացած էր։

ԻԶՄԻՐԻ շրջակայ Թիրէճիք անուն տեղը, անցեալները, խարխուլ տուն մը փլչելով կին մը ու աղջիկը փլատակներուն տակ մնացեր են, սակայն երկուքն ալ ազատուեր են՝ թեթեւապէս վիրաւորուած։

ԱՓՇԷՀՐԷՆ Կ. Պոլիս եկած երկու Հայեր, որոնց կատաղած շունի մը կողմէ խածնուած ըլլալով պիտի դարմանուին բժշկական վարժարանին մէջ։

ՑԱՒԱԼԻ ԱՐԿԱԾ ՄԸ.—Շապին Գարահիսարէն գրուած նամակ մը կը ծանուցանէ թէ Զարայի Չէր գիւղին մէջ, Նոյեմբեր 28ին ցաւալի արկած մը պատահեր է։ Տան մը հրոյն գտնուած ըլլալով մէկ մասը գիշեր ատեն յանկարծակի վար գլորելով տունն ալ փլեր է։ Տանեցիները՝ Թուրք կին մը ու չորս մանչ աղաք՝ փլատակներուն տակ մնացեր են։ Դրացիները օգնութեան փութալով կինը հաներ են փլատակէն, որ քիչ յետոյ մեռեր է։ Չորս աղաքն ալ մեռած գտնուեր են։ Բաւական չափ ոչխարներ, այծեր եւ այլն փլատակներուն տակ մնացեր են։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.—Այս գիշեր ժամ 10 ուկէսին Բոսֆորի Պայըր փողոցին մէջ, օթելավաճառ ու գինեվաճառ Սթրաթիի փայտաշէն խանութէն հրդեհ ծագեցաւ, բայց չորս կողմը խիտ առ խիտ փայտաշէն մանր տուներէ բաղկացած ըլլալով շուտով տարածուեցաւ։ Ընդամէնը այրեցան տասնըչինգէ աւելի տուներ, որոնց մէջ հայ ու յոյն ընտանիքներ կը բնակէին։ Այդ տուներէն մէկ քանին միայն ապահովագրուած էին։ Սթրաթիի ապրանքները ապահովագրուած էին 80 ոսկիի։ Ուստի ոստիկանութիւնը կասկածելով որ հրդեհը դիտմամբ ձգուած ըլլայ, ձերբակալեց Սթրաթին։

—Կրակին վայրը փութացած էին Բէյօղլուի կառավարիչ Համտի պէյ, ոստիկանութեան հրամանատար Հիւսէյին փաշա եւ ուրիշ պաշտօնատարներ։

—Այդ հրդեհէն վնասուող Ընկերութիւններն են՝ Պալթոն՝ 150, Մոնչեսթըր՝ 300, Աթլաս՝ 100 եւ Ֆէնիքս Օթրիէն՝ 250 ոսկի։

—Պալթոն Ընկերութիւնը վաղը պիտի վճարէ իր ապահովագրած շէնքերուն արժէքը։

ՄՆՈՒՆԴԻ ԵՒ ՏԱՐԵԳԼՈՒԽԻ տօնաւուն առթիւ մեր ընթերցողները կը յորդորենք ճաշակել Թրիէսթէի Ն. Սէժէ անձնաւորութեան շոքոլաները, որոնք կը ծախուին գլխաւոր խանութպաններու կողմէ։

ՆԵՐԿԱՅ ձմեռուան եղանակին մէջ, երբ անձրեւները կը շարունակեն, մարդ պէտք է զգուշանայ թոքէն եւ հետեւանքով պաղառութենէ, իր անձին համար պէտք եղած զգուշութիւնը ընելով, որոնց մէջ կարեւորագոյն տեղ մը կը բռնէ անշուշտ հովանոցը՝ անձրեւին՝ ձիւնին ու բուքին դէմ պատսպարուելու համար, երբ մանաւանդ այնչափ ձեռնտու, աժան եւ համեմատաբար աժան հովանոց, նոր կը ծախուին, Ղալաթիա կամուրջին դէմ, աջ ու ձախ անկիւնները, Ղալաթիոյ համբաւաւոր Հովանոցավաճառ ՄԻՀՐԴԱՏ ՀԱՑԿԱԶՆԻ երկու խանութները, ուր մետաքսէ եւ այլ ընտիր կերպասներ ալ կան, հովանոցներու հինցած կերպասները [illegible] փոխելու համար։

Ազգային Լուրեր

Կիլիկիոյ նորընտիր կաթողիկոս Տ. Գէորգ եպիսկոպոս Երէցեան նամակաւ խնդրած է Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքէն, որպէս զի Տ. Եղիշէ Վրդ. Չիլինկիրեան Երուսաղէմէն Պոլիս գալով Կ. Պոլսոյ Երուսաղէմի փոխանորդութեան պաշտօնը ստանձնէ։

—Պատրիարքարանի երկու դիւանապետները՝ Թէլեան եւ Խաչատուրեան էֆէնտիները, այս առտու, Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ Երուսաղէմատուն գացին։

—Երէկ, Տիմոթէոս էֆ. Զօլաքեան, Երուսաղէմատուն երթալով, ի դիմաց Ամեն. Ս. Պատրիարքին, շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Կիլիկիոյ նորընտիր Կաթողիկոս Երէցեան Ամեն. Տ. Գէորգ Սրբազանին։

—Երզնկայի Առաջնորդ Տ. Դանիէլ վարդապետ Յակոբեան Նոյեմբ. 28ի շաբաթ օրը Տրապիզոնէն մեկնելով դեկտ. 4ին Երզնկա հասեր ու իր պաշտօնին ձեռնարկեր է։ Տ. Դանիէլ վարդապետ քաղաքին մօտ ընդունուեր է տեղացիներու կողմէ, եւ շատ մը կարօտեալներ անձնական նպաստ խնդրեր են։

—Ամասիայէն կը գրեն Պատրիարքարան թէ Վիճակին Կրօնական ու Քաղաքական Ժողովներուն հաստատութեան կոնդակները հասնելով յարգանօք կարդացուեր են։ Յետոյ այդ երկու Ժողովները իրենց դիւանները կազմելով գործի ձեռնարկեր են։

—Ամասիոյ Առաջնորդը եւ Խառն Ժողովը կը գրեն թէ նախորդ քաղաքական ժողովոյ որոշմամբ քահանայագործութենէ դադրած եւ երեք տարուան ապաշխարութեան ենթարկուած եւ ապա Կեդր. Վարչութեան կողմէ 1 տարուան կանոնական ապաշխարութեան ենթարկուած Տ. Ակիբսիմոս քահանան իրեն համար սահմանուած ապաշխարութիւնը կատարած ըլլալով, թէ՛ ինքը եւ թէ տեղւոյն քաղաքական Ժողովը Ամասիոյ գաւառական վարչութեան դիմելով խնդրեր են որ քահանայագործելու արտօնուի։ Ամասիոյ Խառն Ժողովը նկատողութեան առնելով խնդիրը եւ նկատելով որ Տ. Ակիբսիմոս տարի մը ապաշխարած է, որոշեր է արտօնել զայն որ առայժմ փիլոն առնէ, եւ Մնունդէն վերջը քահանայագործէ։

—Սամաթիոյ վարժարանի խնամակալութիւնը վերջին նիստին մէջ իրեն ատենադպիր ընտրած է Հրանդ էֆ. Ասատուր եւ Արշակ էֆ. Գարակէօզեան։

—Սեբաստիոյ Կրօնական ու Քաղաքական Ժողովները ընտրուած ըլլալնին Պատրիարքարան հեռագրուած եւ վաւերացումը խնդրուած է։

—Ս. Պատրիարքը, առաջարկութեամբ Երզնկայի Տ. Դանիէլ վարդապետին, Թօղկերայ սեւ փիլոն կրելու արտօնութիւն տուեր է փոքր Արմտանի Տ. Պօղոս քահանային, որ մասնաւոր գրով մը երախտագիտութիւն յայտնած է։

—Բաղէշէն կը գրեն դեկ. 5 Թուով.— «Ուսումնական Խորհրդոյ դիւանին ու անդամներու ընթացքը, որ մեծ մասնակցութիւն պատճառելու բնութիւն ունէր, կը լսենք թէ անոր եւ ուսուցիչներու զեկոյցներու վրայ՝ ամսոյս 3ին կարեւոր նիստ մը ունեցած եւ լուրջ անօրէնութիւններ ըրած է ընդունելէ յետոյ Քաղաքական Ժողովի դրական ու հաստատական որոշումը ու ապահովութիւնը։ Ժամանակէ մը ի վեր բացակայող անդամներն ալ ներկայ գտնուած են եւ խոստացած են շարունակել։ Ուսումնական Խորհուրդը կազմած է իր դիւանը հետեւեալ կերպով, Շողիկեան Մուշեղ էֆ. ատենապետ. Անթալեան Օհան էֆ. ատենադպիր եւ Մխճեան Մուշեղ էֆ. գանձապետ։

«—Ուսումնական Խորհրդոյ բոլոր անդամները՝ Գեր. Նախագահին եւ անոր էֆ.ի հետ այցելեցին բոլոր վարժարանները եւ կարեւոր անօրէնութիւններ ըրին։

«—Կարօտեալներուն դրամ բաշխելու համար՝ Ս. Պատրիարք Հօր դիմում եղած է։ Նոյնպէս պանդուխտ ազգայիններու ու անոնց տարագրեալ ընտանիքներուն համար նորէն դիզ ու դարման խնդրուած է։

«—Թէպէտ երկու շաբաթէ ի վեր օդերը աւերուեցան եւ ձիւներ իսկ, բայց քանի մը օրէ ի վեր օդը գեղեցիկ կ'երթայ։ Ձիւները հալեցան եւ ազգաբնակութիւնը այս միջոցներուն, եթէ ժամանակ մըն ալ երկարի, ճիշդ բարեք մըն է։»

—Սամսոնի նորընտիր Առաջնորդ Տ. Յակոբ եպիսկոպոս, յառաջիկայ տօնական օրերուն առթիւ իր պաշտօնատեղին գտնուելու համար, յառաջիկայ երկուշաբթի պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս։

—Իզմիրի ազգային վարժարաններու նորընտիր Ուսումնական Խորհուրդը հետեւեալ անձերէն կազմեր է իր դիւանը.—Գալուստ էֆ. Մարկոսեան՝ ատենապետ, Մաքսուտ էֆ. Գալուսեան՝ ատենադպիր, եւ Գասպար էֆ. Գասպարեան՝ գանձապետ։ Հռիփսիմեանց վարժարանն ալ ունեցեր է իր Խնամակալութիւնը, որ սա կերպով կազմուած է.—Տիկին Մարիէն Ղ. Էսաեան, Տիկին Արուսեակ Գ. Մարկոսեան, Տիկին Մարիամ Օհաննեան, Տիկին Էլիզ Աղճըլեան եւ Օրիորդ Արուսեակ Տ. Գասպարեան։

—Ֆրանսերէնի բազմարդիւն ուսուցիչ Մկրտիչ էֆ. Կիւմիւշեանի ի նպաստ հանգանակութիւն մը բացուած է իր երախտագէտ սաներուն կողմէ։ Ս. Պատրիարքն ալ դրամական նուէրի մը հետ օրհնութեան եւ քաջալերական կոնդակ մը ղրկած է նպաստ հաւաքող սաներուն։ Մկրտիչ էֆ. Կիւմիւշեան, որ ասկէ առաջ ի նպաստ իրեն ձեռնարկուած հանգանակութիւն մը մերժած էր, առարկելով թէ տակաւին կարողութիւն ունի աշխատելու, այս անգամ հաւանած է, Ամէն անոնք որ կ'ուզեն մասնակցիլ այս հանգանակութեան, կրնան նպաստնին ղրկել Էսաեան դպրատան մէջ՝ Տիգրան էֆ. Ուսկանին։ Այս հանգանակութեան առթիւ՝ Տիրայր վարդապետ ալ կոչ մը կ'ուղղէ բարեսէր ազգայիններու, զոր վաղուան թուով պիտի հրատարակենք։

—Իզմիրի առ Ջնորդ Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազան դեկտ. 11)24 ներկայ գտնուեր է գերմանական որբանոցի ծննդեան ծառահանդէսին, տեսչութեան կողմէ մասնաւոր հրաւէր ստացած ըլլալով։ Հանդէսը կատարուեր է որբանոցի ընդարձակ սրահին մէջ, ուր գեղեցիկ երգեր երգուեր են որբուհիներուն կողմէ։ Հանդէսին ներկայ եղեր են նաեւ Գերման Երէցը եւ Տ. Խաչատուր քահանայ Վարդանեան, որ կիրակի օրերը կրօնքի դաս կ'աւանդէ հայ որբուհիներուն։

—Կարնոյ Առաջնորդ Տ. Զաւէն Ծ. վարդապետ Պատրիարքարան ուղղած դեկտ. 8 Թուակիր նամակով կը յայտնէ թէ երկրաշարժի ցնցումները թէեւ կը շարունակուին, բայց շատ թեթեւակի եւ առանց վնաս պատճառելու։ Ձմրան ցուրտէն պատսպարուելու համար՝ ամէն ոք իր տունը քաշուիլ պարտաւորուեր է։ Բայց ինչ որ երկրաշարժը չէր ըրած անձերու կորստեան տեսակէտով, համաճարակները զայն կը լրացնեն։ Կարնոյ մէջ, 2000 տուն հայ կայ. անկէ առաջ տարին 150 մահ կը պատահէին միջին հաշուով. Հիմա, միայն նոյեմբեր ամսոյ մէջ, 53 մահ պատահած են։ Տիրող համաճարակներն են ժանտատենդ, Թոքատապ, ծաղկախտ եւ կարմրախտ։ Նպաստ Յանձնաժողովը որոշեր է քաղաքը հինգ մասի բաժնելով՝ հինգ բժիշկներու յանձնել, որպէս զի աղքատ ու անկարող հիւանդները դարմանեն ձրիաբար, որոնց դեղերն ալ ձրիաբար պիտի հայթայթուին տեղւոյն քաղաքապետութեան կողմէ։

—Տրապիզոնի Խառն Ժողովը նոյեմբ. 21 Թուակիր նամակ մը ուղղելով Պատրիարքարանի, կը գանգատի թէ առաջնորդական ընտրութիւն կատարող Գաւառական Ժողովը ապօրէն կազմութիւն մը ունէր եւ այդ մասին ալ կարգ մը բացատրութիւններ կուտայ։

—Ինիթի ապահովագրական Ընկերութեան Արեւելքի անօրէն Սիմոն էֆ. Գայսէրլեան, որ Եւրոպա կը գտնուէր, Կ. Պոլիս դարձաւ։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Մարտիրոս էֆ. Հարենցի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի երկու օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցիս Տէր եւ Տիկին Մանուէլ էֆ. Ալալըմճեան։

—Հանգուցեալ Տիկին Էլմաս Հ. Մինասեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 95 ղրշ. նուիրած է Հիւանդանոցիս Սահակ էֆ. Աբրահամեան. Ալեքսանդրիա։

Այրի Տիկին Գայեանէ Գալֆաեան, Այրի Տիկին Արուսեակ Սարգիսօֆ եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին Երուանդ էֆ. Աբրահամեան, Տէր եւ Տիկին Արամ էֆ. Պետրոսեան, Տէր եւ Տիկին Բիւզանդ Աբրահամեան եւ զաւակունք, Այրի Տիկին Մարիամ Քօլոզեան, Տէր եւ Տիկին Աբիկ էֆ. Քօլոզեան, Այրի Տիկին Սօֆիկ Ալթըմեան եւ զաւակունք ցաւօք սրտի կը ծանուցանեն դառնաղէտ մահը

ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ ԷՖ. ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆԻ

որ երէկ մանկանոցուն կնքեց 77 տարեկան հասակին մէջ։ Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի, ուրբաթ, ժամը 7ին (Ը. Թ.) Պալաթու Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցւոյն մէջ։

Պալաթ 20 Դեկտ. 1901

Մահազդ չընդունողներէն կը խնդրուի ներկայս նկատել իբր այն։

ԺԱՄԱՆՑԻ ԲԱԺԻՆԸ

Լոնտոնցի լուսանկարիչ մը որ մասնաւորապէս Եւրոպայի վեհապետներուն ժամանցոյն մասը լուսանկարած է, իր հետաքրքրական տպաւորութիւնները կը պատմէ։ Վիլհէլմինա Թագուհին խիստ հրապուրիչ է, երբ լուսանկարուելու համար դիրք կ'առնէ, մասնաւորապէս կը ջանայ, ինչպէս ինքը կ'ըսէ, Թագուհիի մը դիրքը առնել։ Կ'ուզէ սիրուն եւ ժպտուն ըլլալ, եւ Թագուհի մը իրաւունք ունի ուրիշ կնոջ մը պէս ժպտելու։ Պելճիքայի Թագուհին խոյս կուտայ լուսանկարուելէ եւ բնաւ փոյթը չըներ թէ իր լուսանկարը յաջողած է թէ ոչ։ «Նախընտիր կը համարիմ պատերազմի մէջ գտնուիլ քան թէ լուսանկարիչ գործիքին առջեւ» կ'ըսէ։ Անգլիոյ Թագուհին խիստ լաւ դիրք կ'առնէ։

—Կ'ուզեմ խիստ բնական դիրք մը առնել ըսաւ անգամ մը։

Ու միեւնոյն ատեն ոտքի ելաւ եւ սենեակին մէջ սկսաւ պտըտիլ, ձեռքերը գրպանը, պատէն կախուած պատկերները դիտելով։

—Եթէ ձեր Վեհափառութիւնը կ'ուզէ բնական լուսանկարուիլ, ըսաւ լուսանկարիչը, պէտք է չշարժի եւ ձեռքերը գրպանէն չհանէ։

—Լաւ գաղափար մըն է աս, պատասխանեց Թագուհին. արդէն քիչ մը ատենէն աղքատներու ի նպաստ հանդէսի մը պիտի երթամ եւ պիտի պարտաւորուիմ միշտ ձեռքս գրպանս դնել, աւելի աղէկ է հոսկէ սկսիլ։

Գերմանիոյ կայսրը, առանց բառ մը արտասանելու լուսանկարչական գործիքին կը նայի, ինչպէս յաղթականը պարտեալ թշնամիին։ Իսկ Ցարը, շատ խնամք կը տանի իր դիրքին եւ շատ ուշադիր է, բայց միեւնոյն ատեն սիրալիր եւ գրեթէ զուարթ է։

* * *

Անգլիացիք միշտ եռանդով կը զբաղին ծովային խնդիրներով։ Վերջի ատեններն շատ կը խօսուի առեւտրական նաւերու պաշտպանութեան վրայ։ Նաւային Դաշնակցութիւնը՝ որ իր բոլոր ուժով կը ջանայ յածանաւերուն թիւը աւելցնել տալ, կը հաշուէ թէ 186 յածանաւ պէտք կայ պատերազմի ատեն՝ առեւտրական գլխաւոր գիծերը պաշտպանելու համար։ Օժանդակ յածանաւերը հաշւոյն մէջ դնելով՝ տակաւին 6 հատ պէտք կայ այդ անհրաժեշտ թիւը գտնելու համար։ Լորտ Պրասսէ՝ Լոնտոնի առեւտրական սենեակին մէջ արտասանած ճառի մը առթիւ կը խոստովանի թէ հաստատապէս չի կրնար գիտցուիլ թէ ո՛րքան յածանաւ պէտք կայ բրիտանական վաճառականութեան պաշտպանութեան համար։ Բայց փոխանակ կառավարութենէն խնդրելու որ աւելի յածանաւ շինէ, կ'առաջարկէ նպաստ առնող ամէն առեւտրական նաւեր, որոնք հիմա կռիւի համար անպատշաճ են, պարտաւորուին զրահաւոր գօտի մը ունենալ եւ իրենց հրետանին համար պաշտպանութեան միջոց։ Այս կերպով այն օժանդակ յածանաւերը որոնք չեն կրնար կռիւի մէջ մտնել, կարող պիտի ըլլան ամէն ծով անցնիլ առանձին եւ առեւտրական շարժումը ապահովել։ Երկիրը աւելի ծախք պիտի ընէ քան թէ հիմա, բայց նաւային շինութիւն ներքէն պիտի հանէ այդ ծախքերը եւ շահ իսկ պիտի ունենայ։ Այս հանճարեղ գաղափարը թէեւ կրնայ քննադատուիլ, բայց եւ այնպէս ապացոյց մըն է որ Անգլիոյ նշանաւոր անձերը միշտ կը խորհին Անգլիոյ վաճառականութեան դէմ եղած կռուի մը վրայ։ Պ. Տատսըն քանի մը տարի առաջ հրատարակեց ծովային ապահովագրութեան վրայ ուսումնասիրութիւն մը, որուն մէջ կը նախատեսէր թէ պատերազմը ապահովագրական սակը հարիւրին 10ի պիտի հանէր, ինչ որ իր կարծիքով շահերը պիտի նուազեցնէր, վաճառականութիւնը ջլատելու աստիճան։ Այս ուսումնասիրութեան հետեւանօք, Լոյտի ընկերութիւնը պաշտօն տուաւ իր քարտուղար Հօզիէ գնդապետին՝ այդ խնդիրը քննել։ Morning Post այս քննութեան արդիւնքը կը հրատարակէ։ Հօզիէ գնդապետը կ'ըսէ թէ անշուշտ ապահովագիները հարիւրին 5 պիտի ելլեն, եւ անգլիական ծովային զօրութիւնը պէտք է որ Լոնտոնի առաւելութիւն մը ունենայ, կարենալու համար արդիւնաւոր կերպով պաշտպանել երկրին վաճառականութիւնը։ Ընդունելով որ պետական եւ ոչ մէկ ապահովագրական դրութեամբ կարելի է այս վտանգին դէմ առնել, յօդուածագիրը կը յայտնէ թէ Մանչի տակէն ընդարձակ ներքնուղիի մը չինութեան ձեռնարկել։

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս օբ Քոնսթանթինոբլ)

ԲԱՐԻԶ, 1 յունուար.—Պ. Լուպէ ընդունեց դիւանագիտական մարմինը որուն երիցագոյն անդամը՝ պապական նուիրակ մոնսինեօր Լորէնցէլլի բարեմաղթութիւն մը արտասանեց՝ համակրութիւն եւ երախտագիտութիւն յայտնելով Ֆրանսայի քաղաքականութեան համար միջազգային խնդիրներու մէջ։ Հանրապետութեան Նախագահը շնորհակալութիւն յայտնելով ըսաւ թէ իրեն համար շատ հաճելի է տեսնել որ Ֆրանսական կառավարութեան ջանքերը կը գնահատուին՝ իր փափաքած եղանակով։

—Տարեգլուխի առթիւ Ռուսիոյ կայսրը հեռագիր մը ուղղեց Պ. Լուպէի՝ ջերմ մաղթանքներ ընելով Ֆրանսայի ու անոր Նախագահին համար։ Այդ հեռագիրը նաեւ սա տողերը կը պարունակէ.

«Անցորդ տարւոյն մեզ թողած հաճելի յիշատակներն են այն օրերը զորս անցուցինք բարեկամ ու դաշնակից ազգի մը երկրին մէջ, երկիր մը որ մասնաւորապէս սիրելի է մեզ համար։»

Պ. Լուպէ պատասխանեց ըսելով որ շատ զգացուած է այն մաղթանքներուն համար զորս Ռուսիոյ կայսրը կ'ընէ բարեկամ ու դաշնակից Ֆրանսայի նկատմամբ։ Ֆրանսա յարգեց Պ. Լուպէ, որ երախտագէտ յիշատակ մը կը պահէ Ցարին ու Ցարուհիին վերջին այցելութիւնէն, ուրախ պիտի ըլլայ խմելով այն բարեկամական ու սերտ տպաւորութիւնը զոր Նորին Վեհափառութիւնները ունեցած են՝ վերջին անգամ Ֆրանսայի մէջ անցուցած օրերնուն համար։

—Ֆրանսայի պատերազմական նախարար Անտրէ զօրավարը հեռագիր մը ուղղելով Ռուսիոյ պատերազմական նախարարին, Ֆրանսական բանակին մաղթանքները հաղորդեց Ցարին ու Ցարուհիին համար։

ՍՈՖԻԱ.—Նախարարական տագնապը նոյն վիճակին մէջ կը մնայ։ Սա լուծումը հաւանական կ'երեւայ.—Գարավէլովի նախարարութիւնը պաշտօնի վրայ պիտի մնայ, Սոպրանիէն պիտի լուծուի եւ նոր ընտրութիւնները փութով պիտի կատարուին։ Յետոյ փոխառութեան փոփոխել ծրագիրը պիտի ներկայացուի նոր Սոբրանիէին, սակայն ծխախոտի մենավաճառին վերաբերեալ պայմանը պիտի պահուի։

—Յունուարի կարգը վճռուեցաւ։

(Աժանս Նասիոնալ)

ԲԱՐԻԶ, 1 յունուար.—Էլիզէի մէջ ընդունելութիւնները արտասովոր շքեղութիւն մը ունեցան։ Դիւանագիտական մարմինը ընդունուած ատեն, պապական նուիրակը, սովորական յարգանքները Պ. Լուպէի մատուցանելէն առթիւ, շնորհաւորեց՝ Չինաստանի գործերը կարգադրուած ըլլալուն համար։ Հանրապետութեան Նախագահը շնորհակալութիւն յայտնելով, յայտարարեց թէ տէրութեանց միջեւ համաձայնութիւն կը տիրէ եւ դաշնակցութիւնները աւելի ամրացած են որոնց խաղաղութիւնը կ'երաշխաւորեն։

—Ռուսիոյ կայսրը շնորհաւորական հեռագիր մը ղրկեց Պ. Լուպէի որ անմիջապէս շնորհակալութիւն յայտնեց։ Ֆրանսայի պատերազմական նախարար Անտրէ զօրավարը եւ Ռուսիոյ պատերազմական նախարարը խիստ սիրալիր հեռագիրներ փոխանակեցին՝ Տարեգլուխի առթիւ։

ՊԷՐԼԻՆ.—Մ. Նահանգաց առաջարկութեամբ Գերմանիա որոշեց յետաձգել Վենէզուէլայի ղրկուելիք վերջնագիրը։

ԲԱՐԻԶ.—Բարիզի քաղաքապետութիւնը որոշեց 150 միլիոն Ֆր.ի փոխառութիւն մը կնքել, առօրեակերպ երկաթուղիին նոր գիծերուն շինութեան համար։

ԲԱՐԻԶ.—Ռուսական Թերթերը խորհուրդ կու տան Ֆերտինանտ իշխանին՝ լուծել Սօպրանիէն։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ	Օ. Ջ.	26	36 ½
Ամէնէն բարձր գին	»	26	38
Ամէնէն վար գին	»	26	36
Բուլկէր Երկթ. գոյ.	Ֆր.	104	—
Ամէնէն բարձր գին	»	104	37
Ամէնէն վար գին	»	104	—
ԲԱՐԻԶ. 20 Դեկտեմբեր			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ	Ֆ. Ֆ.	26	35
Բուլկէր Երկաթուղի	Ֆր.	103	75
[illegible]		—	—
Թուրք		13	—
Օսմ. Բանքա		—	—
Բուլկար Ժէնէրալ Ըռէտ.		0	10
Ծաւ. Օտ. Տանք է Վալէօս		0	12
Օսմ. Հաղոր. Ընկ.		3	70
Թիւթիւնի բաժնեթ.		5	55
» ժուիսանս		1	40
» պարգեւ.		470	—
Բանք Կ. Պոլսոյ		465	—
Թիւթիւնի		96	—
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն առժ.	Ղրշ.	110	10
» » » չէք	»	111	10
Բարիզ » »	Ֆր.	22	81
» » » չէք	»	22	81
Պէրլին առժ. չէք	Մարք	18	57
Վիեննա չէք	Ֆիօր.	21	—
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔ			
20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	36
Անգլիական ոսկի	»	110	08
Ռուս Իմբերիալ	»	90	20
[illegible]	»	52	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	03
[illegible]	»	94	20
[illegible]	Օ. Օ.	8	61

ՍԱԳԶԻ ԲԷՕՍԷԼԷ

Յովհաննէս էֆ. Աբրահամեան որ 12 տարիէ ի վեր Սագզի մէջ առեւտրական գործով զբաղած է, պահելով հանդերձ իր ամէն տեսակ ապրանաց ներածման ու արտածման առեւտրական վիճակը, Պատիւ ունի արգոյ հասարակութեան ծանուցանելու որ իր 12 տարուան աշխատութեամբ բէօսէլէի մասին ստացած հմտութեանը շնորհիւ բաղձալով շահագրգռել իր հեռաւոր արհեստակիցները, ընծայելով անոնց շահաստան մը, բազմապատկած է Բէօսէլէի ճիւղին գործունէութեան իր կորովը, ստանձնելով անթերի ու անհապաղ կատարել, այն յանձնարարութիւնները որ պիտի ըլլան. ուղղակի ծովեզրեայ, ցամաքային ու արտասահմանի ամէնահեռու վայրերէն, գիւրամատչելի գիներով։

Սագզի հրապարակին վրայ բէօսէլէի վաճառականական տեսակէտով, որ Եւրոպայէ վերջ առաջին ըլլալու համբաւը կը վայելէ, իր ունեցած 12 ամեայ փորձառութեամբը. իրեն յուսալ կուտան թէ, իր հետ գործողները ամէն նկատմամբ իրմէ գոհ պիտի մնան, ունենալով միշտ սակաւ գիներով ընտիր եւ առաջնակարգ ամէն տեսակ բէօսէլէներ։ Միակ պատիկ յանձնարարութեամբ մը յարգոյ արհեստակիցներ յուսով եմ թէ պիտի ողջունեն կատարելութիւնը սոյն ձեռնարկիս։

Գնոց եւ մանրամասնութեանց մասին Թղթակցութիւնները պէտք է ուղղել առ.

Chio H. Aprahamian
(Turqiue) 977 15—15

ՀՐԱՇԱԼԻ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ
ԱՆՏՐԱՍ ԿԼԶՐԻՆ (ՍԱՐԻՃԱ)

Սեփականութիւն ԼԷՕՆԻՏԱՍ Ա. ՌԱՍՕՒ ԵՒ ՈՐԴԻՔ
Ղալաթիա, Թիւլըմպաճը փողոց, Կիւմիւշ խան Թիւ 1

Այս հանքային ջուրը որ քիչ ժամանակուան մէջ մեծ համբաւ հանած է ո՛չ միայն Յունաստանի, այլեւ ամբողջ Եւրոպայի ու նոյն իսկ Ափրիկէի մէջ, ժամանակէ մը ի վեր ընդունելութիւն գտած է նաեւ Թուրքիոյ մէջ, իր առողջապահական ընտիր յատկութեանց պատճառաւ։ Յունաստանի եւ Բարիզի մէջ պաշտօնապէս կատարուած քիմիական տարրալուծումները հաստատած են թէ իր մէջ գտնուած առողջապահական նիւթերը հրաշալի կերպով կը նպաստեն ստամոքսի ու ծննդական գործարանաց հիւանդութեանց բուժման։ Այս յատկութեանց համար է որ ամէնուն կը յանձնարարենք այս հանքային ջուրը, որ սեղանի սքանչելի ըմպելիի մը տեղ ալ կրնայ ծառայել։ Մէկ տասնեակ շիշին գինն է 30 ղրուշ։ 15—36

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՕՐԱՑՈՅՑ
1902

Կեդրոնատեղի Ղալաթիա, Սեղբոս-խան
Թիւ 5 ԲԻՒԶԱՆԴԵԱՆ Գրատունը

Վաճառողաց մասնաւոր զեղչ

Կ'ուզէ՞ք ունենալ առեւտուրի մարդոց անհրաժեշտ գործիքը, գնեցէք հատ մը սոյն Օրացոյցէն, որ կը լրացնէ ժողովրդային մեծ պիտոյք մը, հաղորդելով գիտելիքներ՝ Թղթատարական, հեռագրական, առեւտրական եւ ուսումնական, ծանօթութիւններ՝ պետական պաշտօնատանց, Պատրիարքարանաց եւ գաւառային առաջնորդութեանց, բովանդակելով արեւելեայց եւ արեւմտեայց շարժուն եւ անշարժ գլխաւոր տօները, Պօրսայի փակման օրերը, փոխառութեանց տոկոսներուն վճարման Թուականը եւն. եւն.։

Օրացոյցս կը պարունակէ եւրոպական եւ Թրքական ժամերու եւ օսմանեան եւ լեւանտական եւ փրկչական տարիներուն համապատասխանող Թուականները եւն. եւ երբ յաւելուած նօթագրութեան համար յիշատակարան մը։ 9—15

Գին 2 Դահեկան

Կը գտնուի ամէն գրավաճառաց քով։

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄԷԹԻՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլիս, Մահմուտ փաշայի չարշըն, Թիւ 271

Վաճառատանս մէջ կը ծախուին հարսանիքի համար ամէն տեսակ շոքարեղէններ եւ ըմպելիներ, ինչպէս նաեւ երեկոյթներու եւ անուան տօնախմբութեան օրերու համար տեսակ տեսակ շաքարներ եւ ըմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարան մըն ալ ունենալով վաճառատունս, յանձնարարուած անոյշները եւ զանազան շաքարեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին։ Վաճառատանս մէջ կը գտնուի նաեւ Ֆոնտան եւ ուրիշ տեսակ շաքարներու ճոխ մթերք մը։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւններ փութով կը կատարուին։ Գիները շատ աժան են։ 50—104

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
ՉԻԼԵԱՆԻ ԵՒ ԱՆՏՐԻԱՍ

Թիւ 23, Կալաթա, Մոսկոֆի փողոց

Ցիշեալ դրամատունը, որ իր գործառնութեանց ճշդութեամբը եւ ուղղամտութեամբը ծանօթ է մեր հրապարակին վրայ. Ղալաթիոյ եւ եւրոպական սակարաններու ամէն տեսակ արժէթուղթերու վրայ գործեր կը կատարէ։ Այլեւայլ արժէթուղթեր կանխիկ կը գնէ եւ կը ծախէ մեծաքանակ թէ փոքրաքանակ։ Արեւելեան Բուլէյի երկաթուղիի Ընկերութեան bromkes հրապարակ կը հանէ որոնք հետեւեալ գիներով կը ծախուին.

Ամբողջ 7 ½ ղրուշ
Կէս 5 »
Քառորդ 3 »

Նաեւ համաձայնած ըլլալով Իզմիրի ամերիկեան արհեստից վարժարանին վիճակահանութեան ձեռնարկներուն հետ, այդ վիճակահանութեան տոմսակները կը ծախէ, հետեւեալ գիներով.

Ամբողջ 80 ղրուշ
Կէս 40 »
Քառորդ 20 »
Մէկ ութերորդ 10 » 693

ԱԳԱՒՆԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կահաւորման յատուկ ամեն տեսակ ապրանաց

Ղալաթա, Թիւնէլին բովը Մէրթէպանի փողոց Իզ՚Թ Բաշա խանի կից, Թիւ 16

Նոր հաստատուած սոյն մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գորգեր, տոքումա եւ Թաւշեայ գորգեր, «քէչէ»ներ, «Թիւլ» վարագոյրներ, սփռոցներ, քօրնիշներ, գեղեցիկ մուշամպաներ եւ զանազան տեսակներով ճոխ կերպասներ, մահճակալներ, աթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառուի յարգոյ հասարակութեան շատ դիւրամատչելի պայմաններով։

ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄՈՒՆՔՈՎ
635 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

Արիս եւ Ընկ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ
ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ եւ ՕՃԱՌԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ին
Կ. ՊՈԼԻՍ
Թահտաքալէ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՏ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ եւ առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ ու եւրոպայի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաեւ Թուալէթի հոտաւէտ եւ լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու գերազանց աժանութիւնը։ Փափաքողներուն քաթալոկը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրոստի Պաք եւ Կ. Ինճիճեան Որդիք վաճառատուները, իսկ գաւառներու եւ օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի ստորեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով.

ԲԱՐԻԶ.— Պ. Պ. Լազարիէ Որդի եւ Ընկ. 28.—Ռիւ Շաթօտէօն։
ՊՈՄՊԱՑ.— Պ. Պ. Ապքար եւ Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.— Պ. Մ. Գալֆաեան.
ՊԱՀԻՐԷ.— Պ. Հ. Ռոզանթալ.
ՌՈՒՍՃՈՒՔ.— Պ. Պ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ.— Պ. Կեւոն Պրտիթի
ԶՄԻՒՌՆԻԱ.— Պ. Հայնրիխ Վառնրնկ.
ՍԵԼԱՆԻԿ.— Պ. Տինո Ֆէրնանտէզ.
ԻՍԿԻՒՊ.— Պ. Մ. Քափուանո.
ՊԷՅՐՈՒԹ.— Պ. Ֆրանքէլ Շիֆֆնէր.
ՍԱՄՍՈՆ.— Պ. Պ. Պետրոսեան Եղբարք.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ.— Պ. Արիս Կ. Ինճիճեան.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ.— Պ. Պ. Վ. եւ Ս. Մեծատուրեան.
ԻԶՄԻՏ.— Պ. Յակոբ Մոմճեան.
ՌՈՏՈՍԹՕ.— Պ. Յակոբ Բռօվտալ.

ՄԻՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ին

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 687 ՄԻԼԻՈՆ Ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ.-խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զաւակաց դրամագլուխ, ցման եկամուտ, եւայլն

Միւչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուրուիք.—Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՐ, ընդհանուր գործակալ, Խնաեէթ խան, Վօյվօտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

ՏԻԵԶԱՐԻ ԳԻՆԻՆ ՈՒ ՕՇԱՐԱԿԸ
ԼԱՔԹՕ-ՖՈՍՖԱԴ ՏԸ ԴՈՒԶԱՐ
VIN et SIROP de DUSART

Տիեզարի գինիին ու օշարակին մէջ գտնուած լաքթօ-ֆոսֆադ ը չոն ամենէն ազդեցիկ վերանորոգիչն է։

Ոսկրածիւ տղոց ոսկորները կը յինէ ու կը զօրացնէ. ուժ կուտայ թոյլ և նուաղկոտ տղոց։

Ծծի կիները այս գինին ու օշարակը խմելով չեն յոգնիր ու չեն փախեր և աւելի կորովի տղաք կը ծնին։

Լաքթօ-ֆոսֆադը ստամոքսներուն կամքը կը հանդուրժէ և տղաքը կը պաշտպանէ ընդլայնման հիւանդութեանց։ Իր ազդեցութեամբ, ակռաները շուտ կը բուսնին։ Բարիզ, Վիվիէն փողոց։ A.

«ՀԱՄԻՏԻՅԷ» ՖԷՍԵՐԸ

Վեհ. Սուլթանին բարձր շնորհաց համաձայն Ֆէրիգիւղի մէջ մեր հաստատած «Համիտիէ» ֆէսերու գործարանին արտադրութիւնները իրենց նրբութեամբ եւ աժանութեամբ այժմ կարող են մրցիլ եւրոպական արտադրութիւններուն դէմ։ Ասկէ զատ իրենց խիստ աժանութեամբը մեր արտադրած ֆէսերը կը գոհացնեն մեր ժողովուրդը, որ կը փափաքի տեղական արտադրութիւնները քաջալերել։ Մեր բուն նպատակն է երկրին պէտքերը նոյնիսկ մեր արտադրութիւններով գոհացնել, եւ մրցելով եւրոպական արտադրութեանց հետ քաջալերել տեղական ճարտարարուեստը։ Պատիւ կը համարինք յայտարարել նաեւ թէ մեր ֆէսի արտադրութեանց հասոյթին հարիւրին 2ը Հիճազի երկաթուղւոյ գծին շինութեան յատկացուցած ենք։ Նոյնպէս Համազգային Անկելանոցին 450 եւ Պրուսայի Համիտիյէ արուեստից վարժարանին 150 ֆէս նուիրած ենք ձրիաբար միանգամ։ Մեր ֆէսերը անձրեւէն եւ քրտինքէն չեն ճմլուիր եւ կաղապարուելու ալ պէտք չունին։ Կը յանձնարարուի թէլած ֆէսերը չորցնելու համար կրակի չբռնել։

Մեր ֆէսերը առանց ծոպի կը ծախուին վրէլթս գուլ։

Գիներն են՝ մէջը բիպէրով խիստ տոկուն ֆէսը 5 ղրշ. մէջը խսիրով չըրչապատուած 8 ղրշ., մէջն մէջ ֆէսով 10 ղրշ., մէջը սնդուսով պատուած 13 ղրշ.։ Ասոնցմէ զատ ուզուած ձեւով ֆէսեր կը շինուին գործարանիս մէջ յանձնարարութեամբ։

Կը ծախուի,—Պոլսոյ կողմը Համիտիյէ Ճառաէսի Քիւչիւք Իսմայիլ փաշա խանին տակ թիւ 17, Տիրէքլէր Արասը թիւ 71 եւ Ագսէրայ Եէշիլ Թուլումպա փողոց թիւ 101 վաճառատուները, Շիշլի Օսման պէյի որճարանին մօտ մեր գործատան մէջ, Պէշիքթաշ ՔԷՖԷՆՃիլէրի բաղնիքին կից թիւ 55 եւ Սկիւտար մեծ-չուկային մէջ թիւ 44 վաճառատուները։

788 1—52

ՏՈՔԹԷՕՐ Ե. ԱՐԱՊԵԱՆ
Տանօր ատամնաբոյժ Բարիզի
Ի Սէթէ ալ Բէրա, Թիւ 1

Ամէն օր կ՚ընդունի ժամը 4էն 10 (Ք. Թ.)։ Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սէրքէճի դեղարան Նալբատ։ Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

Աղքատաց ձրի 490

ERNEST GLAVANY
ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՌՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ
ՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ ԿԱՐԳԸ, ՑԱԿՈՐԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժեթուղթեր՝ իրենց գինին համեմատութեամբ՝ ամսական 20 ղրշ.էն մինչեւ 100 ղրշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը առոք քաշուած վիճակահանութեանց թիւերը նայելու և շահուած պարգեւները գանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կուտայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ ստորագրուած և դրոշմուած։ Ասկէ զատ արժեթուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն ատենէն իսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով, շահածը ամբողջապէս կ՚առնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատ անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժեթուղթի տէր ըլլալ, և յայտնի է որ ամսական 20 ղրշ.ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով և ամէն մարդու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւանականութիւն ունի օր մը շահելու, և եթէ երբեք չշահի ալ, իր վճարումներուն շնորհիւ, յառաջիկային արժեթուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար շահու աղբիւր մըն է։

Պիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի

La
VELOUTINE
[illegible] 534
CH^les FAY, Perfumista
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ
HUNYADI JANOS
Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ՚ազդէ
Տիեզերահռչակ ճամբաւ
ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԽԵՂԾԵՐԷՆ
Պահանջելու է ճեշմարիտ անունը պարունակող պիտակով շիշեր
ANDREAS SAXLEHNER
Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։ 387

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ
ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Ի ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան դրամագլուխը 31 դեկտ. 1898ին
162, 924, 140 ֆրանք
Տարեկան եկամուտ, ապահովագրութիւններ և շահ՝ 31 դեկտեմբեր 1898ին
29, 765, 473 ֆրանք

Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն՝ այսինքն 1848է ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարումներ, կենսաթոշակ, եւն.
362, 858,507 ֆրանք

1898 տարւոյն մէջ ընկերութիւնը 6619 թոլիսներ տուած է որոնք 58,680,000 քուռանի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Գ. Գ. ԷՏՈՒԸՐՍ ԵՒ ՈՐԴԻ, Պոլիս, Մէյտանճըգ փողոց, Ալլէմնի խան։

Միջնորդներուն լաւ վարձատրութիւն պիտի ըլլայ։

Փոխ-գործակալութիւն, Ղալաթիա, Մէյմէնէթլի խան։

ՖՐԷՅ. ԼԷՅԼԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվէրփուլ և Ամերիկա կիրճ ի [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքթօրիան	10500	[illegible]	350
Արմէնիան	10500	[illegible]	350
[illegible]	10500	[illegible]	380
Լանքասթրիան	9000	[illegible]	350
[illegible]	9000	[illegible]	350
Գօլօմպիան	8000	[illegible]	350
[illegible]	8000	[illegible]	250
[illegible]	8000	[illegible]	350
[illegible]	8000	[illegible]	280
[illegible]	5700	[illegible]	30
[illegible]	5700	[illegible]	30
[illegible]	5700	[illegible]	30
[illegible]	5590		

Ապրանքի տեղեկութեանց համար դիմել [illegible] Ղալաթիայ [illegible] համար [illegible] 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՅՈՆԻՆ
Ղալաթիա, [illegible]
330 [illegible]

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
[illegible] Ե. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԷՐԱ 396
(Տանեի զարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զօղրաֆեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատաժանելի քաշուած ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնեն. ցաւով ակռայ և բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նորաձեւ ակռաներ, շարք, ոսկեայ և գիմացինի արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, դէմք ձեւաւորութիւն ցոյց տալով, ծանրութիւն և ապրս տրամադրութիւն [illegible]

[illegible]

Բ. Դ. [illegible] (միջնէ կէս օր) [illegible] (միջնէ կէս գիշեր) [illegible]

Ծանօթ.—[illegible] ՁԵՌՆԵՐԷՆ !! 137

ՆԻՈՒ-ՀՈՄ NEW HOME

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՆՓՈԽԱՐԻՆԵԼԻ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆ

Բարիզի 1900ի տրուեստահանդէսին ու 1894ի Անվէրսի տրուեստահանդէսին մէջ անմրցելի յաջողութիւն մը գտած են ամերիկեան Նիու-Հոմ կարի մեքենաները. որոնք թեթեւ, տոկուն ու արագ ըլլալնուն, ամէն տան համար անհրաժեշտ են։ Նաեւ կը ծախուին ընտանիքներու և արհեստանոցներու համար պէտք եղած գուլպայի և ֆանէլայի ձեռքով ու ոտքով մեքենաներ։ Դասերը ու նորոգութիւնները ձրի են. Թէ՛ կանխիկ և թէ ապառիկ վաճառումներ կը կատարուին, մասնակի վճարումներով։

Թուրքիոյ համար միակ ներկայացուցիչ ԱՄԱՏԷՕ ՍԱԼՎԱԹՈՐ
ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ.—Պոլիս, Պահճէգափու, Համիտիյէ Ճառաէսի թիւ 7
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ.—Իզմիտ, Ռոտոսթօ, Աֆիոն-Գարահիսար, Սիլիվրի եւն. 575

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
[illegible]
[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	1069	[illegible]	1497	[illegible]	1011	[illegible]	724	[illegible]	156
[illegible]	2507	[illegible]	2908	[illegible]	1595	[illegible]	2372	[illegible]	1113
[illegible]	1541	[illegible]	395	[illegible]	775	[illegible]	3709	[illegible]	1735
[illegible]	2377	[illegible]	4311	[illegible]	1531	[illegible]	3557	[illegible]	1138
[illegible]	1332	[illegible]	337	[illegible]	3720	[illegible]	1057	[illegible]	1206
[illegible]	1364	[illegible]	2283	[illegible]	3600	[illegible]	1735	[illegible]	1325
[illegible]	1076	[illegible]	1713	[illegible]	595	[illegible]	2419	[illegible]	1546
[illegible]	341	[illegible]	504	[illegible]	2354	[illegible]	1938	[illegible]	3537
[illegible]	4481	[illegible]	2464	[illegible]	5540	[illegible]	4100	[illegible]	1478
[illegible]	1671	[illegible]	1520	[illegible]	1020	[illegible]	4683	[illegible]	487
[illegible]	1287	[illegible]	1341	[illegible]	1052	[illegible]	1535	[illegible]	2129
[illegible]	1244	[illegible]	954	[illegible]	2807	[illegible]	1537	[illegible]	1916
[illegible]	1094	[illegible]	1328	[illegible]	1700	[illegible]	519	[illegible]	1289
[illegible]	2739	[illegible]	849	Լէօ	1054	[illegible]	2225	[illegible]	2386
[illegible]	1384	[illegible]	4582	[illegible]	3273	[illegible]	1663	[illegible]	1556
[illegible]	2697	[illegible]	3060	[illegible]	1643	Ռօլլօ	1613	[illegible]	1306
[illegible]	4235	[illegible]	1348	[illegible]	3191	[illegible]	1789		

Լondon չոգենաւը, նաւապետ Ուիլկ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած է։

Դիմել առ գործակալը Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՔԸՑՕ
[illegible]

COMP RUSSE
NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

18 31 [illegible]
19 1 [illegible] 10էն [illegible]
20/2 [illegible] 10էն [illegible]
20/2 [illegible]
21 3 [illegible]

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
[illegible]
Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible] 245 ֆրանք [illegible] 175 ֆրանք. [illegible]
516 [illegible]

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
[illegible] Լիվէրփուլ
[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէրնիա	13900	[illegible]	5598
Սաքսոնիա	13900	[illegible]	4841
Լուքանիա	12952	[illegible]	3329
Քամփանիա	12950	[illegible]	2945
[illegible]	8845	[illegible]	2938
[illegible]	8128	[illegible]	2938
[illegible]	8120	[illegible]	2553
[illegible]	7392	[illegible]	2135
[illegible]	7385	[illegible]	1610

Դիմել առ [illegible]
Jely et Seager
[illegible], թիւ 6, 7, 8, [illegible]

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօն
[illegible]	3000	[illegible]	2500
[illegible]	3000	[illegible]	2400
[illegible]	3000	[illegible]	2354
[illegible]	3000	[illegible]	2258
[illegible]	3000	[illegible]	2000
[illegible]	3000	[illegible]	1500
[illegible]	3505	[illegible]	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹԹԱԼ և ԸՆԿ.
[illegible] խան
[illegible] և ԸՆԿ.
194 [illegible]

[illegible]

— 30 —

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

ԲԱՐԵՍԻՐՏՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ ԺԲ.

ԾՆՈՂՔ

Այն մեծ երջանկութիւնը՝ զոր խելացի ու իմաստուն մայր մը պիտի կրնայ ընծայել իր զաւակին, —եթէ աղջիկ մըն է սա—, պիտի ըլլայ միշտ իր քով պահել զայն։ Երանի՜ այն զաւակին՝ որ, փոխանակ հեւծելու օտար ազդեցութիւններու տակ, իր մատաղութեան գեղածաղիկ բոլոր տարիները պիտի անցընէ տրձակ, ընտանեկան յարկին ներքեւ, իր սիրելիներուն մէջտեղ։ Երանի՜ նաեւ այն մօրը՝ որ ինքն անձամբ պիտի կազմէ իր զաւակին սիրտն ու միտքը, որ պիտի տեսնէ թէ իր մօտիկը կը մեծնայ փոքրիկ ընկերուհի մը, բարեկամուհի մը՝ որ կոչուած է տակաւ ըլլալ իր ամենէն լաւ մտածումներուն մտերմուհին։ Տղուն միտքը ո՞ւր կրնայ աւելի լաւ բացուիլ ու զարգանալ՝ եթէ ոչ իր հօր ու մօր միջեւ։ Ո՞ւր պիտի գտնէր ասոնցմէ աւելի ապահով ուղեցոյցներ, աւելի անձնուէր դաստիարակներ։ Իր զաւակին կեանք պարգեւած ու նախնական խնամները տարած ըլլալ, կը նշանակէ անոր մարմինը կազմած ըլլալ, անոր հմտութիւն, զատողութիւն, ճաշակ, ազնիւ զգացումներ ներշնչած ըլլալ, կը նշանակէ անոր միտքը կազմած ըլլալ, կը նշանակէ բոլորովին անոր մայրն ըլլալ։

Այն բաները՝ զորս ծնողք կրնան բաւական լաւ չգիտնալ, —գրասարուեստներ կամ օտար լեզուներ—, իրենց աչքերուն առջեւ սորվեցնել պիտի տան, ու կրթութիւնը լրակատար պիտի ըլլայ միշտ։ Բայց ինչ որ անգնահատելի բարիք մը կը նկատեմ ես, իր զաւակն ինքն անձամբ դաստիարակած ըլլալն է. անոր զգացումները, անոր դաւանանքը, անոր սրամտութեան տեսակը, անոր ընդունակութիւնները, անոր բարեմասնութիւններն ու անոր թերութիւնները։ Ի՞նչ գաղափար կրնաք ունենալ ա՛յն դեռահաս աղջկան վրայ՝ որ, տասնվեց կամ տասնեութ տարեկան եղած, կը վերադառնայ իր ընտանիքին մէջ՝ ձեզ անծանօթ եղող սովորութիւններ ստանալէ, օտարոտի ազդեցութիւններ կրելէ, տարօրինակ սկզբունքներ ընդունելէ յետոյ։ Միթէ ձե՞ր աղջիկն է որ ձեզ կը վերադառնայ՝ թէ օտարուհի մը։ Եթէ ո՛չ անոր դէմքէն, ուրիշ ի՞նչ բանէ պիտի կրնայիք ճանչնալ զինքը։ Ո՛չ անոր գաղափարները ծանօթ են ձեզ, ոչ անոր հմտութեան աստիճանը, ո՛չ ալ անոր բարոյական վիճակը, ոչինչ սորվեցուցած էք անոր, ոչինչ ներշնչած. ուստի և նա ոչինչ գիտէ ձեր ընդունած կերպով։

Շատ անգամ պատահած է որ ոմանք ձեռք անցուցած էին աղջիկ մը, կորզած էին զայն իր ծնողքէն, կամ այս վերջինը ինքնին բարեկամացած էր ա՛յն անձերուն հետ՝ որոնք շատ աւելի խանդակաթ ազդապատանքով մը մեծցուցած էին քան իրենները։ Շա՛տ տրգահատելի են ա՛յն ծնողքները, որոնք այս ցաւալի իրողութեան վերահասու կ՚ըլլան, լոկ երբոր տուն վերադառնայ իրենց զաւակը։

Դուք անձա՛մբ մեծցուցէք ձեր աղջիկները, ո՛վ լրջամիտ ու խոհական մայրեր, ոչ ոք պիտի կարենայ ձեզմէ կաղտել անոնց սիրտը, ոչ ոք պիտի կարենայ փոխել անոնց գաղափարները, ու ամէն օր պիտի աւելնան ա՛յն սէրն ու երախտագիտութիւնը՝ զորս պիտի տածեն ձեզ նկատմամբ։ Այն զաւակը՝ որ իր ծնողքէն կ՚ընդունի ամէն բան, կեանքն ու առաքինութիւնը, իրաւունք ունի այս մասին հպարտանալու և Աստուծոյ փառք տալու։

Նուիրական կապ մը կայ մօր ու աղջկան միջեւ. բնութիւնը, ի՛նչպէս պարտականութիւն, կ՚արգիլէ խզել այդ կապը, որչափ հնար է. պէտք չէ ընդհատել զայն. Պատմուած է ինձ թէ կը գտնուին կարգ մը կենցաղագէտ ու հանրայարգ կիներ որոնք իրենց մայրութիւնը հատատած են սոսկ այն ճգնաժամերուն մէջ որ բնութիւնն սախպողաբար կը պահանջէր։ Կ՚ըսուի թէ յանցաւ ժամանակամիջոցներու մէջ միայն կ՚ողջագուրեն իրենց զաւակները, երբ ջերմուկներու ճամբորդութիւններու եղանակ չէ, կամ երբ պարահանդէսները, ամէն տեսակ տօնահանդէսները քանի մը րոպէ կը թոյլատրեն՝ անոնց կարճատեւ ու հազուադէպ այցելութիւն մը ընելու, կա՛մ ստնտուին տունը, կա՛մ մեծ ծնողքին տունը, որոնց պահպանութեան յանձնած են զանոնք՝ զերծ մնալու համար անոնց նեղութենէն ու հոգէն։ Ահա ա՛յս պատճառաւ է որ Փրանսայի մէջ աղջիկները կը մտնեն վանքը, ուր և կը մնան ըստ կարելւոյն շատ երկար ժամանակ. ու երբ հարկ կը լինի վերջապէս որ անկէ ելլեն, շատ չանց կ՚ամուսնացնեն զանոնք անծանօթներու հետ, որպէս զի իրենց քով չգտնուին սարիքները հոլանող մեծ աղջիկներ, որոնց թարմ գոյները պիտի աղօտանային մայրենի երեսաներկումին վառվռուն երանգներուն առջեւ։ — Այո. կ՚ըսեն թէ, բնութեան օրէնքներէն դուրս, կա՛ն այսպէս խմորուած կիներ, որոնց Աստուած թոյլատրած է զաւակներ ունենալ։ Այսպիսի կիներէ. եթէ գոյութիւն ունին սաուգիւ, մեծապէս կը նախադասեմ էգ անասունները, որոնք գէթ՝ իրենց բնազդներուն չափովը՝ կը կատարեն մայրութեան նախնական պարտականութիւնները։

Գալով հօրը, սա, որպէս զի բարեխիղճ ըլլայ, պարտի օժտուած ըլլալ բարեգութ մարդու մը բարեմասնութիւններով. ժրաջանօրէն ու անդուլ զբաղիլ իր սաորադասներով, հսկել անոր բարեկեցութեան ու ապահովութեան վրայ, իր կեանքին գլխաւոր նպատակ ունենալ անոնց ապագայ երջանկութիւնը, ու ղեկավարել ա՛յն արժանապատուութիւնով, մարդասիրական արդարութեան ու յարգանքի ա՛յն զգացումով, որոնք կը տարամերժեն բռնակալութիւնն ու վարչային զեղծումը։

Իրաւաբաններ նախաքննելի խնդիր (question prèjuducielle) կը կոչեն այնպիսի խնդիր մը՝ զոր հ ըկ է վճռել բուն դատին քննութեան ձեռնարկելէ առաջ։ Կ՚այ այդ կարգի խնդիր մը՝ որու մասին այրե՞ր թէ կիներ դուն ուրեք կը համաձայնին։ Այս հարցը կը ճգդուի երկու բառով. «Ի՞նչ կը նշանակէ բարի ամուսին։ Հայր ըլլալու համար, նախ պէտք է ամուսին ըլլալ, ու ես կը միտիմ խորհելու թէ նա՛ միայն սաուգիւ բարի է իր զաւակներուն համար, եթէ բարի է անոնց մօր համար։

Ամուսնանալ, կը նշանակէ որոշել իր բովանդակ կեանքին վիճակը։ Ի՛նչպիսի ալ որ ըլլայ մեզ սպասող պատիւները, հարստութիւնը կամ յաջողութիւնները, չենք ընար երջանիկ ըլլալ՝ եթէ յոռի ամուսնութիւն կնքած ենք։ Արբեցութիւնները, յաղթանակները, գերազանցութիւնները դուրսը պիտի մնան, բայց ընտանութիւնը, գժտութիւնը, երկպառակութիւնը, հեռը, մռայլ տաղտուկները, մթագնած վշտերը պիտի սողոսկին մեր ընտանեկան յարկէն ներս։ Ենթադրելով իսկ թէ անտարբերութիւնը միայն մուտ գտնէ, սա միթէ քի՞չ տանջանք է՝ եթէ զգայուն սիրտ մը կը կրենք։ Ամէն օր տուն վերադառնալ ու ժպիտ մը, սիրագորով խօսք մը, հոգածութեան ցոյց մը չգտնել հոն. այնպիսի չարչարանք մըն է՝ որ ամէն բան կը թունաւորէ և որուն առթիւ ոչինչ մխիթարանք կ՚ազդէ։ Ընդհակառակը, լաւ ամուսնութիւն կնքել, կը նշանակէ ապաստան մը ունենալ ամէն տեսակ փոթորիկներու դէմ, կը նշանակէ տարել գաղափարներու և զգացումներու ա՛յն քաղցրիկ հաղորդութեան մէջ՝ ուր կը տիրեն վստահութիւն, անկաշկանդ ընթացք, ուր կը կենդանանան ուրախութիւնները ու կը փոխանակուին յոյսերը, ուր նոյն իսկ վիշտերը, փորձութիւնները, մասերու բաժնուելով, ըստ մասին կը կորսնցնեն իրենց դառնութիւնը։

(Շարունակելի)